DOCUMENT RESUME

ED 055 536 FL 002 699

TITLE	Czech: Introduction to Slovak for Students of Czech.
INSTITUTION	Defense Language Inst., Washington, D.C.
SPONS AGENCY	Department of Defense, Washington, D.C.
REPORT NO	01CX47
PUB DATE	Sep 71
NOTE	150p.
AVAILABLE FROM	Director, Defense Language Institute, Department of the Army, U.S. Naval Station, Anacostia Annex, Washington, D.C. 20390 (With specific permission)
EDRS PRICE	MF-$0.65 HC Not Available from EDRS.
DESCRIPTORS	*Contrastive Linguistics; Cultural Education; *Czech; Grammar; Indo European Languages; *Instructional Materials; Intensive Language Courses; Language Instruction; Modern Languages; Morphology (Languages); Phonology; *Second Language Learning; Slavic Languages; *Slovenian; Vocabulary

ABSTRACT

This textbook, prepared by the Defense Language Institute, is designed to acquaint students of Czech with Slovak, a language closely related to Czech. The phonology and morphology of the two languages are briefly compared. Some of the most frequent lexical items differing from Czech are presented. Students are expected to acquire only a passive knowledge of Slovak by familiarizing themselves with the basic differences between the two languages. Major sections include: (1) pronunciation and spelling, (2) grammar, (3) phrases, (4) readings, and (5) dialogues. Illustrations of cultural aspects are included, and a vocabulary list is provided. (RL)

ED0 55536

C Z E C H

Introduction to Slovak

for Students of Czech

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH, EDUCATION & WELFARE
OFFICE OF EDUCATION
THIS DOCUMENT HAS BEEN REPRODUCED EXACTLY AS RECEIVED FROM THE PERSON OR ORGANIZATION ORIGINATING IT. POINTS OF VIEW OR OPINIONS STATED DO NOT NECESSARILY REPRESENT OFFICIAL OFFICE OF EDUCATION POSITION OR POLICY.

September 1971

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE

FL002 699

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE

This pamphlet is for use by the faculty, staff and students of the Defense Language Institute solely for official purposes. It is NOT for general distribution. It may NOT be released to other persons, quoted or extracted for publication, or otherwise copied or distributed without specific permission in each instance from the Director, Defense Language Institute.

"PERMISSION TO REPRODUCE THIS COPYRIGHTED MATERIAL BY MICROFICHE ONLY HAS BEEN GRANTED BY

Defense Language Institute

TO ERIC AND ORGANIZATIONS OPERATING UNDER AGREEMENTS WITH THE U.S. OFFICE OF EDUCATION. FURTHER REPRODUCTION OUTSIDE THE ERIC SYSTEM REQUIRES PERMISSION OF THE COPYRIGHT OWNER."

Roy M Kessler

ROY M. KESSLER
Colonel, USA
Director

Preface

The purpose of this volume is to acquaint students of Czech with Slovak, a language closely related to Czech. The two languages are, for the most part, mutually understandable.

In this textbook Slovak phonology and morphology are briefly described and compared with Czech. Some of the most frequent lexical items differing from Czech are presented.

The text materials are recorded on tape. The students are expected to acquire only a passive knowledge of Slovak. After familiarizing themselves with the basic differences between the two languages, they listen to the recorded materials and compare them with the Czech version.

Inquiries concerning these materials, including requests for authorization to reproduce, should be addressed to the Director, Defense Language Institute, Washington Navy Yard (Anacostia Annex), Washington, D.C. 20390.

CONTENTS

Section		Page
I.	PRONUNCIATION AND SPELLING	1
II.	GRAMMAR	
	Parts of Speech	16
	Grammatical Cases	17
	Conjugation of Verbs	19
	Prepositions & Prefixes	23
	Numerals	26
	Declension Patterns	
	Nouns	31
	Adjectives	40
	Comparison	43
	Personal Pronouns	44
III.	PHRASES	
	Identity	46
	Greetings	48
	Everyday Phrases	48
	Signs & Warnings	49
	Days - Months - Holidays - Seasons	50
	Date	51
	Simple Phrases	52

Section		Page
IV.	TOPICS	
	Travel	54
	In a Restaurant	56
	In a Bus	57
	Special Warfare Group	58
	Reading I	64
	Reading II	66
V.	DIALOGUES	69
	Geography	70
	The Army	72
	Travel	74
	At the Restaurant	77
	In the Street	80
	In a Hotel	83
	Military Schools	85
	Military Uniforms, Part I	87
	Military Uniforms, Part II	89
PICTURES		90
VOCABULARY		113

I. PRONUNCIATION

The Slovak Alphabet

LETTERS OF THE ALPHABET	CONSONANTS						LETTERS NOT IN CZECH
	HARD		SOFT		NEUTRAL		
	voiced	voiceless	voiced	voiceless	voiced	voiceless	
a							
á							
ä							ä
b					b		
c				c			
č				č			
d	d						
ď			ď				
dz			dz				dz
dž			dž				dž
e							
é							
f						f	
g	g						
h	h						
ch		ch					
i							
í							
j			j				
k		k					
l	l						
ĺ			ĺ				ĺ
ľ			ľ				ľ

LETTERS OF THE ALPHABET	CONSONANTS						LETTERS NOT IN CZECH
	HARD		SOFT		NEUTRAL		
	voiced	voiceless	voiced	voiceless	voiced	voiceless	
m					m		
n	n						
ň			ň				
o							
ó							
ô							ô
p						p	
q							
r					r		
ŕ							
s						s	
š			š				
t		t					
ť			ť				
u							
ú							
v					v		
w							
x							
y							
ý							
z					z		
ž		ž					

Voiced consonants are voiceless:

a) before a pause in final position

	Slovak		Czech
dub	/dup/	dub	/dup/
hrad	/hrat/	hrad	/hrat/
mozog	/mozok/	mozek	/mozek/
loď	/loť/	loď	/loť/

b) in final position when the word that follows has a voiceless consonant in the initial position

	Slovak		Czech
pod posteľou	/pot posťeľou/	pod postelí	/pot postelí/
dub schne	/dup schne/	dub schne	/dup schne/
západ slnka	/západ slnka/	západ slunce	/západ slunce/

c) in the medial position before a voiceless consonant

	Slovak		Czech
rybka	/ripka/	rybka	/ripka/
položte	/pološte/	položte	/pološte/
sladký	/slatký/	sladký	/slatký/

Voiceless consonants are voiced:

a) in final position if the following word has a voiced consonant in the initial position

	Slovak		Czech	
svet bude	/sved bude/	svět bude	/svěd bude/	
moc dobre	/modz dobre/	moc dobře	/modz dobře/	
koniec básne	/koniedz básne/	konec básně	/konedz básně/	
k zemi	/gzemi/	k zemi	/gzemi/	
s národom	/znárodom/	s národem	/gnárodem/ or /znárodem/	

b) in the medial position when a voiced consonant follows

	Slovak		Czech
modlitba	/modlidba/	modlitba	/modlidba/
prosba	/prozba/	prosba	/prozba/
platba	/pladba/	platba	/pladba/

c) in composite words

Slovak		Czech
viac<u>h</u>lasný	/viad<u>z</u>hlasný/	vícehlasný
viac<u>n</u>ásobný	/viad<u>z</u>násobný/	vícenásobný
päť<u>l</u>itrový	/pa<u>ď</u>litrový/	pětilitrový
šesť<u>m</u>iestny	/šesď<u>m</u>iestny/	šestimístný

Assimilation occurs also in front of the imperative ending <u>-me</u>

Slovak		Czech	
nos<u>m</u>e	/noz<u>m</u>e/	nosme	/nosme/
kričme	/kridžme/	křičme	/křičme/
plať<u>m</u>e	/pla<u>ď</u>me/	plaťme	/plaťme/

Assimilation <u>does not</u> occur when the prepositions <u>s</u> and <u>k</u> precede a personal pronoun:

Slovak		Czech	
<u>k</u> nemu	/<u>k</u>nemu/	<u>k</u> němu	/<u>k</u>ně̊mu/
<u>s</u> ňou	/<u>s</u>ňou/	<u>s</u> ní	/<u>s</u>ní/
<u>k</u> nám	/<u>k</u>nám/	<u>k</u> nám	/<u>k</u>nám/
<u>s</u> nami	/<u>s</u>nami/	<u>s</u> námi	/<u>s</u>námi/

The pronunciation of Slovak is about the same as of Czech with the following exceptions:

a) The Slovak does not have the sounds <u>ř</u> (řeka) and <u>ř</u> (tři).

b) The Czech does not have the Slovak sounds <u>ä, ĺ, ľ, ô, ŕ</u>

<u>ä</u> - is pronounced like <u>a</u> in English word <u>bat</u>.
Examples: päť (five), päsť (fist), napätý (tense), mäso (meat), mäsiar (butcher), rukoväť (handle)
<u>ĺ, ľ</u> - are pronounced like the Czech <u>l</u> and <u>r</u>, except they are longer. The distinction between <u>l</u> and <u>ĺ</u> is the distinction in quantity, duration, same as the distinction between <u>a</u> and <u>á</u>.
Examples: stĺp (post, pole), tĺcť (to hit), vŕba (willow), mŕtvy (dead), krč (cramp).

The Slovak -ĺ- (occurs in the medial position only) is usually -lou- in Czech.

Slovak	Czech
tĺcť	tlouci
hĺbka	hloubka
žĺtok	žloutek
kĺb	kloub
predĺžiť	prodloužit

Ľ - sounds approximately like -li- in the English word "million"

Examples: ľad (ice), hľadať (to look for), spisovateľ (writer), ľahko (easy)

The Slovak ľa in the initial, medial, or final positions is le in Czech.

Examples:

Slovak	Czech
ľad (ľadový)	led (ledový)
ľak ľaknutie)	lek (leknutí)
ľan (ľanový	len (lněný)
ľavica (ľavá ruka)	levice (levá ruka)
hľadieť	hledět
tabuľa	tabule
roľa	role
podľa	podle

The Slovak la in the initial and medial positions is la also in Czech.

Examples:

Slovak	Czech
lakomý	lakomý
ladiť	ladit
lak	lak
lavica (lavička)	lavice (lavička)
hladiť (hladký)	hladit (hladký)

ô - is pronounced like wa in the English word wall.

Examples: môj (mine), hrôza (horror), vôľa (will), môžem (I can), dôstojník (officer), kôň (horse)

dz and dž - are pronounced same as in Czech.

Examples: medza (line, boundary), vládzem (I'm able to), priadza (yarn), džbán (ewer), džungľa (jungle), džavot (warble).

Same as in Czech, there is no difference in the pronunciation of i and y, and í and ý.

The diphthongs: ia, ie, iu, ô

ia - is pronounced like the Czech já
ie - is pronounced like the Czech jé
iu - is pronounced like the Czech jú
ô - is pronounced like English wa in "wall".

Examples: ia - poriadok (order), pália (they b rn), bratia (brothers), robia (they do);
ie - liek (medicine), biely (white), diel (part), tiež (also, too).
iu - lepšiu (better), paniu (lady,acc.), zbožiu (the goods,dat.)
ô - môj (mine), hrôza (horror), vôľa (will), môžem (I can), dôstojník (officer), kôň (horse).

a) Slovak words never start with a diphthong.

b) Diphthongs always form long syllables.

Semivowels (syllable-forming l, ĺ, r and ŕ)

Examples: l - slnko (sun), čln (boat), žltý (yellow).
ĺ - stĺp (pole, post), tĺcť (to beat),
r - trpieť (to suffer), prst (finger), krk (neck).
ŕ - vŕba (willow), mŕtvy (dead), kŕč (cramp).

The letters d, t, n, l when followed by

e, i, í, ia, ie, iu are pronounced

ď, ť, ň, ľ.

Examples: de - desať (ten), nedeľa (Sunday);
di - divoký (wild), diviť sa (to wonder);
dia - diabol (devil), vedia (they know);
die - dievka (spinster), dielo (work);
te - telo (body), teba (you, acc.);
ti - ti (to you), ticho (quiet);
tia - tiahnuť (to pull), chytia (they'll catch);
tie - lístie (leaves), tieseň (destitution, distress, depression);
tiu - šitiu (sewing, dat.), mletiu (milling,dat.);
ne - nemý (mute), neskoro (late);
ni - nikto (nobody), nič (nothing);
ní - snívať (to dream), chodník (path);
le - leto (summer);
li - lipa (linden tree);
lí - lístie (leaves);
lia - liať (to pour);
lie - liek (medicine);
liu - obiliu (grain,dat.)

Exceptions:

1. Adjective endings: (vzor pekný a matkin)
   pekní, stáli, biele, matkinej, zaviateho, piatemu, jednej, jedni;
2. Demonstrative pronouns:
   ten, tento, onen, tie, tejto, títo, tieto, onej, oní;
3. Compound words:
   odísť, nadísť, predísť, odinakiaľ, nadeň, podeň, predeň;
4. Words of foreign origin:
   komunizmus, paleta, nikotín, disciplína, dekan, lignit, študent, matematika, politika, tiger, krokodíl;
5. Some other words:
   jeden, jedenásť, hoden, žiaden, vinen, temer, teraz, terajší, teda, vtedy, pijatika, vínečko.

The stress is on the first syllable as in Czech. When a monosyllabic preposition governs the word, the stress is placed on the preposition. A preposition and its object is pronounced as one word.

Examples:		
	pred domom	(in the front of the house)
	do zahrady	(into the garden)
	pri škole	(near the school)
	na obloku	(on the window)
	za tebou	(behind you, after you)
	u školy	(by the school, at the school)

Exceptions: dĺa, skrz, kol, stran, krom

Dĺa zákona. - According to law.

In Slovak two consecutive long syllables are usually not tolerated.

Examples:

Slovak	Czech
vyznanie	vyznání
biely	bílý
on spievavá	on zpívává

Exceptions:

1. Neuter nouns ending in -ie, lístie, tŕnie, lístím, tŕním;
2. Feminine nouns ending in -ň: genitive plural

báseň	básní
stráň	strání
sieň	siení
pieseň	piesní

3. Possessive adjectives of the type páví, vtáčí, krokodílí;
4. Some verbs with prefix z-: zvážnieť, zmúdrieť;
5. The third person plural of -ia verbs: chvália, kúpia, hlásia, súdia, and also present participles: chváliaci, súdiaci, hlásiaci;

Pronunciation of the letter v.

V in the initial position followed by a vowel or a voiced consonant (b, d, ď, dz, dž, g, h, j, l, ĺ, m, n, ň, z, ž) is a labiodental voiced consonant, as in Czech.

Examples:

Slovak	Czech
vlak	vlak
vjazd	vjezd
veriť	věřit
voda	voda
vnútri	uvnitř

V in the initial position followed by a voiceless consonant (c, č, ch, k, p, s, š, t, ť) is a labiodental voiceless consonant the same as in Czech.

Examples:

Slovak		Czech	
včela	/fčela/	včela	/fčela/
včera	/fčera/	včera	/fčera/
všetko	/fšetko/	všecko	/fšecko/
vcelku	/fcelku/	vcelku	/fcelku/
vchod	/fchot/	vchod	/fchoť/
vklad	/fklat/	vklad	/fklat/

In the medial and final positions v represents a bilabial nonsyllabic u̯.

Examples:

Slovak		Czech	
dav	/dau̯/	dav	/daf/
stav	/stau̯/	stav	/staf/
rukáv	/rukau̯/	rukáv	/rukáf/
spev	/speu̯/	zpěv	/spjef/
lev	/leu̯/	lev	/lef/
pravda	/prauda/	pravda	/pravda/
krivda	/kriuda/	křivda	/křivda/
dávka	/dauka/	dávka	/dáfka/
stávka	/stauka/	stávka	/stáfka/
dievka	/dieuka/	dívka	/dífka/

V preceded or followed by r is a voiced labiodental consonant (v).

Examples:

Slovak		Czech	
červ	/červ/	červ	/čerf/
nerv	/nerv/	nerv	/nerf/
rezerv	/rezerv/	rezerv	/rezerf, gen.pl./
havran	/havran/	havran	/havran/
návrat	/návrat/	návrat	/návrat/

The Czech vowels corresponding to the Slovak ä are a or ě.
In Slovak the sound ä occurs after labial sounds (p, m, v, b).

Examples:

	Slovak ä	Czech ě	Czech a
p	päť	pět	
	päsť	pěst	
	päta		pata
	nazpäť	nazpět	nazpátky
m	pamäť	paměť	
	bremä	břímě	
	mäkký	měkký	
	najmä	najmě	
	mäso		maso
	zmätok		zmatek
v	hovädo		hovado
	hovädzí	hovězí	
	väzeň	vězeň	
	deväť	devět	
	väzba		vazba
	vädnúť		vadnout
	svätý		svatý
b	žriebä	hříbě	
	holúbä	holoubě	

Czech long vowels (í, é, á, ů) are diphthongs (ie, ia, ô) in Slovak.

The Slovak diphthong ie is for the most part í or é in Czech.

Examples:

	Slovak	Czech
ie - í	dievka	dívka
	mier	mír
	biely	bílý
	hriešny	hříšný
	mierny	mírný
	lieh	líh
	miera	míra
	diera	díra
ie - é	liek	lék
	mlieko	mléko
	lietať	létat
	piecť	péct
	niesť	nést

The Slovak diphthong ia is for the most part á or í in the Czech.

Examples:

	Slovak	Czech
ia - á	dialka	dálka
	čiarka	čárka
	čiastka	částka
	riadny	řádný
	riadok	řádek
ia - í	prehliadka	přehlídka
	mesiac	měsíc
	vziať	vzít
	viac	víc

The Slovak diphthong ô is for the most part ů in Czech.

Examples:

	Slovak	Czech
ô - ů	kôň	kůň
	vôl	vůl
	dôvera	důvěra
	stôl	stůl
	hrôza	hrůza

Notice the following differences:

Slovak	Czech
dôjsť	dojít (to reach, to come, to arrive)
pôrod	porod (birth)

The Slovak prefix prie- is usually prů- or pře- in Czech, seldom pří- or pro-.

Examples:

	Slovak	Czech
prie - prů-	prielom	průlom
	priesmyk	průsmyk
	priechod	průchod
	priemysel	průmysl
	priezkum	průzkum
	priemer	průměr
prie- pře-	priehľad	přehled
	priehrada	přehrada
	priechod	přechod
	prieťah	přetah
prie- pří-	priekop	příkop
	prievoz	přívoz
prie- pro-	priestor	prostor
	priepustka	propustka

The Slovak prefix pre- is either pře- or pro- in Czech.

pre- pře-	premýšľať	přemýšlet
	preklad	překlad
	presný	přesný
	prepad	přepad
pre- pro-	prechádzka	procházka
	prehliadka	prohlídka
	prečítať	pročíst
	predĺžiť	prodloužit

The Slovak prefix sú- is sou- in Czech.

sú- sou-	súhlasiť	souhlasit
	súvislý	souvislý
	súmrak	soumrak
	sústrediť	soustředit

The Slovak long monophthong ú is ou in Czech, except in the initial position where it is also ú as in Slovak (účet, úkol, únos).

Examples:

	Slovak	Czech
ú - ou	núdza	nouze
	kút	kout
	peknú ženú	pěknou ženou (instr.sing.)
	nesú	nesou (3rd person plural)

The Czech ř sound is always r sound in Slovak.

r - ř	reč	řeč
	riecť	říci (colloq.:říct)
	prechod	přechod
	neter	neteř

The Slovak e after labial sounds (m, p, v, b) is ě in Czech.

e - ě	mesto	město
	pekný	pěkný
	bežať	běžet
	vec	věc

There is no syllabic l or r in final position in Slovak. Where there is this syllabic l or r in Czech there is an o preceeding it in Slovak.

-or - -r	vietor	vítr
	cukor	cukr
	lotor	lotr
-ol - -l	padol	padl
	niesol	nesl
	viedol	vedl

Czech feminine nouns ending in -e or -ě in the nominative singular have -a ending in Slovak. All these nouns have a soft consonant preceding the -a ending.

Examples:

	Slovak	Czech
-a - -e,-ě	ulica	ulice
	čepica	čepice
	práca	práce
	tabuľa	tabule
	kuchyňa	kuchyně
	jaskyňa	jeskyně
	rukavica	rukavice

Where Czech might have a predicate adjective there is only the regular (long) form in Slovak to use.

Examples:

Slovak	Czech
živý	živ
zdravý	zdráv
nemocný	nemocen
ženatý	ženat
slobodný	svoboden

Passive participles also have long (adjectival) endings.

Examples:

Slovak	Czech
nesený	nesen
začatý	začat
skrytý	skryt
vedený	veden
volaný	volán

Long adjective and passive participle endings (-ý, -ého, -ému) are shortened whenever a long syllable precedes

Examples:

Slovak	Czech
krásny	krásný
krásneho	krásného
krásnemu	krásnému

All infinitives end in -ť.

Examples:

Slovak	Czech
nosiť	nosit
môcť	moci
piecť	péci

The Slovak dz is z in Czech.

Examples:

Slovak	Czech
cudzí	cizí
hovädzí	hovězí
prechádzať (sa)	procházet (se)
vyhadzovať	vyhazovat
medza	mez
medzi	mezi
priadza	přize

Nonsyllabic prepositions s, z, v, k are vocalized:

a) when the following word has the same sound in the initial position as the preposition itself:

Slovak	Czech
zo zeme	ze země
so synom	se synem
vo viere	ve víře
ku kamarátovi	ke kamarádovi

The prepositions s, and z are vocalized also in front of the words which have the sounds /š/ and /ž/ in initial position.

so ženou	se ženou
zo žaludku	ze žaludku
so šabľou	se šavlí
zo šepotu	ze šepotu

b) when the word that follows begins with a cluster:

zo vzdialenosti	ze vzdálenosti
so vzorom	se vzorem
vo svedomí	ve svědomí
ku skladu	ke skladu

c) prepositions nad, pod, pred, od, bez, cez, are vocalized in front of various forms of personal pronoun ja:

Slovak	Czech
nado mnou	nade mnou
podo mnou	pode mnou
predo mnou	přede mnou
odo mňa	ode mne
bezo mňa	beze mne
cezo mňa	přes mne

d) in some cases both the vocalized and nonvocalized prepositions can be used:

ku (k) dverám	ke (k) dveřím
ku (k) stene	ke (k) stěně
zo (z) bzukotu	ze (z) bzukotu
zo (z) pšenice	z pšenice /spšenice/

In Slovak the vocalized prepositions so and ku are always pronounced /zo/ and /gu/:

so soľou /zosoľou/	se solí /zesolí/
ku kameňu /gukameňu/	ke kameni /kekameni/

In Slovak the /o/ sound is used for the vocalization of prepositions s, z, v, and the /u/ sound for the preposition k. In Czech, the sound /e/ is utilized for the same purpose. In some cases the preposition k is followed by the /u/ sound: ku Praze, ku příkladu.

Differences in the pronunciation between Slovak and Czech of certain groups of letters:

Slovak	Czech
s otcom /zoccom/	s otcem /socem/
zväčšiť /zväččiť/	zvětšit /zvěčit/
rozsudok /rossudok/	rozsudek /rosudek/
užší /ušší/	užší /uší/
predtucha /prettucha/	předtucha /přetucha/
príďte /príťťe/	přijďte /přiťte/

In Slovak you double the sound through the process of assimilation whereas in Czech two identical consonants next to each other are, as a rule, pronounced as one.

II. GRAMMAR

Parts of Speech

Words in Slovak are classified as:

1. Nouns (podstatné mená): roľník, traktor, matka, noc, hus, seno, more, etc.

2. Pronouns (zámená): ja, ten, kto, čo, môj, onen, sám, ktorý, ktokoľvek, etc.

3. Adjectives (prídavné mená): tenký, domáci, susedov, tetkin, včelí, etc.

4. Numerals (číslovky): tri, desať, štvrtý, päť, ráz, dvojaký, veľa, málo, etc.

5. Verbs (slovesá): žať, voziť, držať, dôjsť, môcť, vládnuť, etc.

6. Adverbs (príslovky): tu, dosiaľ, zajtra, spočiatku, nadol, podobrotky, etc.

7. Prepositions (predložky): do, k, na, nad, o, od, po, so, v, spod, ponad, mimo, etc.

8. Conjunctions (spojky): a, ak, ale, alebo, i, keď, keďže, lebo, pretože, etc.

9. Interjections (citoslovcia): ach, bác, bum, ej, fuj, jaj, juj, pst, etc.

10. Particles (častice): bár, bodaj, či, kiež, nech, pravdaže, takmer, etc.

Words 1 - 5 can be changed (modified) through inflection (conjugation, declension) and are called ohybné slova.
Words 6 - 10 do not change and are called neohybné slova.

Grammatical Cases

Nominative	anim.: kto? Kto to spieva? To brat spieva. inan.: čo? Čo je to? To je moja kniha.
Genitive	(od) koho? Od koho je to? To je od priateľa. (od) čoho? Hovorí o cenách aut. O cenách čoho?
Dative	(ku) komu? Syn verí otcovi. Komu verí? (k) čomu? Čomu sa smeješ? Tomu psovi.
Accusative	(na) koho? Koho tam vidíš? Toho starého kapitána. (na) čo? Čo potrebujete? Novú stoličku.
Vocative	see note below
Locative	(o) kom? O kom hovoríte? O starom Vlkovi. (o) čom? O čom čítate? O tej katastrofe.
Instrumental	(s) kým? S kým cestoval? S tým vojákom. (s) čím? Čím jete polievku? Lyžicou.

In Slovak the nominative case replaces the vocative: súdruh (not súdruhu), ty slavný hrdina (not hrdino), pan doktor (not pane doktore), etc.

Following nouns can have vocative endings:

človeče - Človeče, čo to robíš?
Hospodine - Hospodine, smiluj sa nado mňou!
kmotre - Čo je nového, kmotre?
otče - Otče náš, ktorý si na nebesiach...
bratku - Já to, bratku môj, neurobím.
synku - Kam ideš, synku?
priateľu - Tak priateľu, už musíme ísť.

The following two nouns have vocative endings only if they are not followed by other nouns (family names, titles, etc.):

pane - Pane, já vám hovorím, že to trpieť nebudem.

but:

Pan Rojko - Pan Rojko, já vám hovorím, že to trpieť nebudem.

majstre - Kedy to bude hotové, majstre?

but:

Majster Záhorský, kedy to bude hotové?

Some direct-address words are interjections:

Slovak	Czech
bože	bože
kristepane	kristepane
ježišikriste	ježišikriste
panenanebi	panenanebi

Compare the Slovak nominative with the Czech vocative:

Slovak: Čo sa tak náhliš, Tristan?
Czech : Proč tak pospícháš, Tristane?

Slovak: Kamaráti! Niekto volá.
Czech : Kamarádi! Někdo volá.

Slovak: Ohlás sa nám, Magduša!
Czech : Ohlas se nám, Magdušo!

Slovak: Julka! Preboha! Daj pozor!
Czech : Julko! Proboha! Dej pozor!

Slovak: Prvá rota!
Czech : První roto!

Slovak: Tretie družstvo!
Czech : Třetí družstvo!

Slovak: Vojak Motýľ!
Czech : Vojáku Motýle!

Slovak: Vojtech! Chceš dostať?!
Czech : Vojtěchu! Chceš dostat?! (dostat -to get spanked)

Vykanie
(Polite form)

Polite address form in Slovak utilizes plural ending -i in past tense L - forms

Slovak: Pán Novák, kde ste boli?
Czech : Pane Nováku, kde jste byl?

Slovak: Ďakujem vám, pán doktor, že ste mi pomohli.
Czech : Děkuju vám, pane doktore, že jste mi pomohl.

Conjugation of Verbs

Infinitive	Sing.	Plural	Imp.	Past Tense L-form
niesť	nesiem nesieš nesie	nesieme nesiete nesú	nes!	niesol
brať	beriem berieš berie	berieme beriete berú	ber!	bral
trieť	triem trieš trie	trieme triete trú	tri!	trel
minúť	miniem minieš minie	minieme miniete minú	miň!	minul
česať	češem češeš češe	češeme češete češú	češ!	česal
padnúť	padnem padneš padne	padneme padnete padnú	padni!	padol
žať	žnem žneš žne	žneme žnete žnú	žni!	žal
pracovať	pracujem pracuješ pracuje	pracujeme pracujete pracujú	pracuj!	pracoval
biť	bijem biješ bije	bijeme bijete bijú	bi!	bil

Infinitive	Sing.	Plural	Imp.	Past
siať	sejem seješ seje	sejeme sejete sejú	sej!	sial
robiť	robím robíš robí	robíme robíte robia	rob!	robil
vidieť	vidím vidíš vidí	vidíme vidíte vidia	viď!	videl
držať	držím držíš drží	držíme držíte držia	drž!	držal
volať	volám voláš volá	voláme voláte volajú	volaj!	volal
rozumieť	rozumiem rozumieš rozumie	rozumieme rozumiete rozumejú	rozumej!	rozumel

Byť

Prítomný čas		Budúci čas		Minulý čas	
som	sme	budem	budeme	bol som	boli sme
si	ste	budeš	budete	bol si	boli ste
je	sú	bude	budú	bol,-a,-o	boli

Reflexive Pronouns:

Slovak: Ja sa na to dívam.
Czech : Já se na to dívám.

Slovak: On sa mi smeje.
Czech : On se mi směje.

Slovak: Ona si to ešte rozmyslí.
Czech : Ona si to ještě rozmyslí.

The following verbs have irregular conjugation:

Infinitive	Sing. 3rd Pers. Plural	Imp.	Past Tense L-form	Passive Participle
stáť	stojí stoja	stoj!	stál	ustáta(voda)
báť sa	bojí sa boja sa	boj sa!	bál sa	-
stať sa	stane sa stanú sa	staň sa!	stal sa	statý
vziať	vezme vezmú	vezmi!	vzal	vzatý
vedieť	vie vedia	vedz!	vedel	-
povedať	povie povedia	povedz!	povedal	povedaný
chcieť	chce chcú	chci!	chcel	chcený
jesť	je jedia	jedz!	jedol	jedený
ísť	ide idú	iď! (choď!)	(i)šiel	-
prísť	príde prídu	príď!	prišiel	-
vyjsť	vyjde vyjdú	vyjdi!	vyšiel	-
dôjsť	dôjde dôjdú	dôjdi!	došiel	-
prejsť	prejde prejdú	prejdi!	prešiel	-
zájsť	zájde zájdú	zájdi!	zašiel	zájdený
nájsť	nájde nájdu	nájdi!	našiel	nájdený
môcť	môže môžu	-	mohol	-

Slovíčka

báť sa, dur.	-	to be afraid
biť, dur.	-	to beat; to strike; to spank
brať, dur.	-	to take
česať, dur.	-	to comb
dôjsť, pct.	-	to arrive at; to get to
držať, dur.	-	to hold
chcieť, dur.	-	to want
ísť, dur.	-	to go
jesť, dur.	-	to eat
minúť, pct.	-	to miss; to pass
môcť, dur.	-	can, to be able to
nájsť, pct.	-	to find
niesť, dur.	-	to carry
padnúť, pct.	-	to fall, to tumble; to collapse
povedať, pct.	-	to tell
pracovať, dur.	-	to work
prejsť, pct.	-	to cross
prísť, pct.	-	to come, to arrive
robiť, dur.	-	to do, to act
rozumieť, dur.	-	to understand
siať, dur.	-	to sow
stať sa, pct.	-	to become
stáť, dur.	-	to stand
trieť, dur.	-	to rub; to grind
vedieť, dur.	-	to know
vidieť, dur.	-	to see
volať, dur.	-	to call
vziať, pct.	-	to take
vyjsť, pct.	-	to come out, to go out
zájsť, pct.	-	to go behind, to set (sun)
žať, dur.	-	to mow, to reap

Čomu sa v ČSSR smiali v dobe, keď tam bol nedostatok mäsa:

"ČSSR predhonilo s mäsom USA !"
"???"
"No, my sme ho už zjedli, a v USA ho ešte majú".

Prepositions and Prefixes

	Prepositions	Prefixes			
	with nouns	nouns	adjectives	adverbs	verbs
bez	bez hlavy	bezvetrie	bezdetný	bezvládne	ubezpečiť
do	do poľa	dopyt	dostupný	dovedna	dostavať
na,ná-	na mori	nákup	násilný	nachytro	narovnať
nad	nad zemou	nadplán	nadzemský	nadmieru	nadložiť
o	o hlade	obranca	oslavný	oveľa	odôvodniť
od	od ľudí	odklad	oddaný	odzhora	odvodniť
po	po roku	poukaz	poslušný	pozajtra	pokosiť
pod	pod krovom	podvýživa	podvratný	podvratne	podpáliť
pred	pred domom	predklon	predbežný	predčasne	predísť
pri,prí	pri bráne	príťaž	prítulný	primnoho	pripojiť
s,so	s priateľom	skratka	sčítaný	skade	skvalitniť
	so susedom				
u,u-,ú-	u lekára	úderník	ústupčivý	úchytkom	ustúpiť
v	v práci	vpád	včasný	vcelku	vkročiť
vo	vo vode	votrelec	vospolný	voskrz	vopchať sa
z	z mäsa	zbeh	znesiteľný	zvrchu	zdôveriť sa
za,za-,zá-	za mestom	záväzok	zánovný	zaraz	zapísať
zo	zo železa	zosun	zosilnený	zopár	zozbierať
ne-	-	nepokoj	neúnavný	nemenej	nechápať
ob-	-	obdobie	objavný	občas	obliať
roz-	-	rozklad	rozkročný	rozkročmo	rozžať
sú-	-	súdruh	súčasný	súmerne	súhlasiť
vy-,vý-	-	vyhláška	výtvarný	výdatne	vysušiť

Some other prepositions:

Slovak	Czech
kvôli (niekomu i niečomu)	kvůli (někomu i něčemu)
kvôli otcovi	kvůli otci (otcovi)
kvôli zamestnaniu	kvůli zaměstnání
kvôli poriadku	kvůli pořádku
napriek	přes
napriek veľkým stratám	přes velké ztráty
napriek húževnatému odporu	přes houževnatý odpor
napriek tomu, že	přesto, že
počas	během
počas predstavenia	během představení
počas päťročnice	během pětiletky
počas zápasu	během zápasu
voči (niekomu i niečomu)	vůči (někomu i něčemu)
voči rodičom	vůči rodičům
voči nepriateľovi	vůči nepříteli
voči vláde	vůči vládě
vďaka	díky
vďaka oslobodeniu	díky osvobození
vďaka priateľskej pomoci	díky přátelské pomoci
vďaka usilovnej práci	díky usilovné práci
vďaka mojmu učiteľovi	díky mému učiteli
za	za
za starých čias	za starých časů
za vlády Svätopluka	za vlády Svatopluka
za týchto okolností	za těchto okolností
za týchto podmienok	za těchto podmínek

Notice the following differences:

a to	a sice
aby som, aby si	abych, abys
hoci, čo aj	ačkoliv
čiže	čili, neboli
len čo, sotva, ledva	jenom co, sotva, ledva, jakmile
ako, akože	jak, jakže
ak	jestli, jestliže
keby	kdyby
ak, či	-li (chceš-li)
než (ako)	nežli
jednako	jednak, nicméně
pretože	protože, poněvadž

Slovíčka

čo aj, conj.	-	though, although
hoci, conj.	-	though, although, notwithstanding
len čo, conj.	-	as soon as
nachytro, adv.	-	hastily, in a hurry
napriek, prep.dative	-	in spite of
oveľa, adv.	-	by a lot, by much
počas, prep.gen.	-	during, in the course of
skade, adv.	-	from where
ústupčivý, adj.	-	compliant
vďaka, prep.dative	-	thanks to
zaraz, adv.	-	immediately, right away

Optimista je človek, ktorý sa ožení so svojou sekretárkou a myslí si, že jej bude môcť stále diktovať.

Numerals

	Cardinals	Ordinals
1	jeden, -a, -o	prvý, -á,-é
2	dva, -e, -e	druhý
3	tri	treti
4	štyri	štvrtý
5	päť	piaty
6	šesť	šiesty
7	sedem	siedmy
8	osem	ôsmy
9	deväť	deviaty
10	desať	desiaty
11	jedenásť	jedenásty
12	dvanásť	dvanásty
13	trinásť	trinásty
14	štrnásť	štrnásty
15	pätnásť	pätnásty
16	šestnásť	šestnásty
17	sedemnásť	sedemnásty
18	osemnásť	osemnásty
19	deväťnásť	deväťnásty
20	dvadsať	dvadsiaty
21	dvadsať jeden	dvadsiaty prvý
22	dvadsaťdva	dvadsiaty druhý
23	dvadsaťtri	dvadsiaty treti
30	tridsať	tridsiaty
40	štyridsať	štyridsiaty
50	päťdesiat	päťdesiaty
60	šestdesiat	šesdesiaty
70	sedemdesiat	sedemdesiaty
80	osemdesiat	osemdesiaty
90	deväťdesiat	deväťdesiaty
100	sto	stý
101	sto jeden	sto prvý
110	sto desať	sto desiaty
120	sto dvadsať	sto dvadsiaty
200	dvesto	dvojstý
300	tristo	trojstý
400	štyristo	štvorstý
1 000	tisíc	tisíci
3 000	tritisíc	trojtisíci
1 000 000	milión	miliónty

The numeral jeden, jedna, jedno declines according to the adjective pattern pekný, except the nominative and accusative (inan. masc. sing. & plural) have short endings.

Singular
Jednotné číslo

	Mužský rod M.	Ženský rod F.	Stredný rod N.
Nominative	jeden	jedna	jedno
Accusative	jeden (inan.)	jednu	jedno

Plural
Množné číslo

	Mužský rod animate	Mužský rod inanimate	Ženský rod	Stredný rod
Nominative	jedni		jedny (stromy,ženy,mesta)	
Accusative	jedných		jedny (stromy,ženy,mestá)	

Declension of the numeral dvaja, dva, dve

	Mužský rod anim.	Mužský rod inanim.	Ženský rod	Stredný rod
Nom.	dvaja	dva	dve	dve
Gen.			dvoch	
Dat.			dvom	
Acc.	dvoch	dva	dve	dve
Loc.			(o)dvoch	
Ins.			dvoma	

Declension of numerals traja, tri, štyria, štyri.

Nom.	traja (masc.anim.)		štyria (masc.anim.)
	tri (all other genders)		štyri (all other genders)
Gen.	troch		štyroch
Dat.	trom		štyrom
Acc.	troch (masc.anim.)		štyroch (masc.anim.)
	tri (all other genders)		štyri (all other genders)
Loc.	(o)troch	(o)	štyroch
Ins.	troma/tromi		štyrmi

Declension of numerals päť, šesť, sedem, etc.

Nom.	päť (anim. masc. gender also piati)	
Gen.	piatich	
Dat.	piatim	
Acc.	päť (anim. masc. gender also piatich)	
Loc	(o) piatich	
Ins.	piatimi	

All numerals from 5 to 99 decline according to pattern päť.

The numeral sto declines according to pattern mesto
(see page 81).

The numeral tisíc declines according to pattern stroj
(see page 76)

When numerals sto and tisíc are followed by a noun they do not decline.

Examples:

Slovak: Ta škola má sto žiakov.
Czech : Ta škola má sto žáků.

Slovak: Ta škola má dve sto žiakov.
Czech : Ta škola má dvě stě žáků.

Slovak: Prapor sa vrátil s tri sto zajatcami.
Czech : Prapor se vrátil se třemi sty zajatci.

Slovak: Továreň potrebovala dva tisíc mužov.
Czech : Továrna potřebovala dva tisíce mužů.

Ordinals prvý, druhý, tretí, etc., decline as adjectives.

The fraction pol (1/2) does not decline:

pol metra, po pol metri, s pol metrom
päť a pol metra

Numbers of four digits are written together:

1492, 1776, 5873, 9652, 9999

Three digital groups are separated by a blank space:

21 398, 89 756, 432 735, 3 496 327

When writing numerals as words:

a. they can be written together, dvadsaťosem, osemdesiatštyri, tristošesťdesiatpäť.

b. or they can be separated in groups of tens, hundreds, thousands, etc., tisíc deväťsto šesťdesiatosem, dvadsať-tisíc, osemsto štyridsaťsedem.

c. declined numerals are written as follows: dvadsiatich siedmich, tridsiatim piatim, tristoštyridsiatich ôsmich, tisícsedemsto-päťdesiatim siedmim (or: tisíc sedemsto päťdesiatim siedmim).

Recorded Exercises.

Exercise No. 1 (Write seven numbers on one line):

1 2 3 5 8 9 10

2 9 7 3 0 5 6

3 2 8 4 7 10 1

4 0 5 6 7 10 8

5 7 0 6 2 0 3

6 5 4 0 5 6 9

7 1 8 3 2 7 10

9 2 4 0 7 2 9

Exercise No. 2 (Write seven numbers on one line):

10 30 50 60 40 90 80

20 70 80 90 70 50 30

30 90 20 40 70 50 80

14 80 20 70 19 19 12

19 20 12 90 13 19 90

12 14 13 90 20 19 16

70 80 40 30 80 19 100

12 19 90 20 15 19 11

Exercise No. 3 (Write seven numbers on one line):

100 500 600 900 200 300 800

400 500 900 600 1000 700 200

110 320 240 430 250 670 760

101 203 207 904 219 912 290

619 220 690 212 720 940 918

318 712 909 990 999 546 843

465 198 626 026 334 267 433

434 343 443 344 334 333 636

Exercise No. 4 (Write seven numbers on one line):

1111 1237 1467 1545 1928 1767 1385

2964 2734 2844 2855 2966 2996 2999

3717 3771 3777 3515 3551 3429 3222

4987 4356 4234 4765 4783 4652 4594

5211 5339 5666 5777 5888 5999 5543

6215 6529 6786 6392 7555 7333 7234

7964 8929 8515 8432 8654 8911 8219

9654 9678 9345 9857 9237 9342 9999

Observe:

Slovak: tisíc deväťsto šesťdesiat jeden
Czech : tisíc devět set šedesát jedna

Slovak: stotisíc, miliarda (in the US: billion)
Czech : sto tisíc, miliarda

Slovak: polovina, tretina, štvrtina, pätina
Czech : polovina, třetina, čtvrtina, pětina

Declension Patterns

NOUNS

(masculine gender)

Declension Pattern: chlap

	Jednotné číslo	Množné číslo
Nom.	chlap	chlapi, ľudia, otcovia
Gen.	chlapa	chlapov
Dat.	chlapovi	chlapom
Acc.	chlapa	chlapov
Voc.	chlape	chlapi
Loc.	o chlapovi	o chlapoch
Ins.	chlapom	chlapmi, majstrami

According to this pattern decline animate masculine nouns ending

a) in a consonant
Examples: otec, učiteľ, syn, prezident, Andrej, Lipták, Hviezdoslav, Sextus, Herodes, Paulus, Archimedes, etc.

b) in -o
Examples: otecko, strýko, dedo, Palko, Ševčenko, Jano, Vlado, Marco, Szabó, etc.

c) animate masculine nouns denoting animals (in singular only. In plural these nouns decline according to pattern dub or stroj.
Exceptions: vták, vlk, pes, býk

Declension Pattern: hrdina

	Jednotné číslo	Množné číslo
Nom.	hrdina	hrdinovia, husiti
Gen.	hrdinu	hrdinov
Dat.	hrdinovi	hrdinom
Acc.	hrdinu	hrdinov
Voc.	hrdina	hrdinovia
Loc.	o hrdinovi	o hrdinoch
Ins.	hrdinom	hrdinami

All masculine animate nouns denoting male persons ending in -a or -ta decline according to this pattern.

Examples: vodca, rozhodca, sprievodca, obhajca, poéta, komunista, pianista, huslista

Slovak last names ending in -o decline according to this pattern, too.

Examples: Krasko, Botto, Krno, Vančo, Hečko, Galko

Declension Pattern: dub

	Jednotné číslo	Množné číslo
Nom.	dub	duby
Gen.	duba, stromu	dubov
Dat.	dubu	dubom
Acc.	dub	duby
Loc.	(na) dube, rohu	(o) duboch
Ins.	dubom	dubmi, uzlami

Masculine inanimate nouns ending in a hard or neuter consonant decline according to the pattern dub.

Examples: dom, prst, mráz, krčah, mach, Madrid, Turkestan, orol, rytmus, komunizmus, vietor (gen. vetra), stôl (gen. stola)

Declension Pattern: stroj

	Jednotné číslo	Množné číslo
Nom.	stroj	stroje
Gen.	stroja	strojov
Dat.	stroju	strojom
Acc.	stroj	stroje
Loc.	stroji	strojoch
Ins.	strojom	strojmi

Masculine inanimate nouns ending in a soft consonant decline according to the pattern stroj.

Examples: žaluď, nôž, zdroj, Paríž, Tisovec, kôň, delenec, činiteľ, deliteľ

Also nouns ending in -iar decline according to this pattern.

Examples: močiar, mažiar, požiar, Betliar and also chotár, žalár, and peniaz.

Slovíčka

býk, -a, pl. -ci, m.	- bull
činiteľ, -a, pl.-ia, m.	- factor; agent
dedo, -a, pl. -ovia, m.	- grandfather
delenec, -nca, pl.-ce, m.	- dividend
deliteľ, -a, pl.-ia/-le, acc. pl. -lov/-le, m.	- divisor
chotár, -a, pl.-e, m.	- local boundary; outskirts
mažiar, -a, pl.-e, m.	- mortar (weapon)
močiar, -a, pl.-e, m.	- swamp, marsh, bog
obhajca, -u, pl.-ovia, m.	- defender; counsel, advocate
peniaz, -a, pl.-e, m.	- coin, pl. money
poéta, -u, pl. -i, m.	- poet
požiar, -u, pl.-e, m.	- fire
rozhodca, -u, pl.-ovia	- arbitrator, umpire, referee
sprievodca, -u, pl.-ovia, m.	- guide; conductor
strýko, -a, pl. -ovia, m.	- uncle
vodca, -u, pl.-ovia, m.	- leader; chief
zdroj, -a, pl. -e, m.	- source; spring
žalár, -a, pl. -e, m.	- jail, prison
žaluď, -a,pl. -e, m.	- acorn; club

Explanation:

Nom.	Gen.	Plural	Gender
býk	býka	pl.býci	masculine

(feminine gender)

Declension Pattern: žena

	Jednotné číslo	Množné číslo
Nom.	žena	ženy
Gen.	ženy	žien, bodiek
Dat.	žene	ženám
Acc.	ženu	ženy
Voc.	žena!	ženy!
Loc.	(o) žene	(o) ženách
Ins.	ženou	ženami

According to pattern žena decline feminine nouns

a) ending in -a and whose stem ends in a hard or neuter consonant

Examples: ryba, šťava, voda, vrana, strela, strecha

b) foreign words ending in nominative singular in -oa, -ea, -ua

Examples: idea, Korea, kongrua, orchidea

Declension Pattern: ulica

	Jednotné číslo	Množné číslo
Nom.	ulica	ulice
Gen.	ulice	ulíc, dielní
Dat.	ulici	uliciam
Acc.	ulicu	ulice
Loc.	(na) ulici	(na) uliciach
Ins.	ulicou	ulicami

Feminine nouns ending in -a whose stem ends in a soft consonant decline according to pattern ulica.

Examples: práca, tehelňa, priadza, koža

Declension Pattern: dlaň

	Jednotné číslo	Množné číslo
Nom.	dlaň	dlane
Gen.	dlane	dlaní
Dat.	dlani	dlaniam
Acc.	dlaň	dlane
Loc.	(na) dlani	(na) dlaniach
Ins.	dlaňou	dlaňami

Feminine nouns which end in -ň, -j, -ľ, -ď, -č, -š, -ž, -dz, -z and -šť, decline according to the pattern dlaň.

Examples: báseň, koľaj, čepeľ, loď, faloš, mládež, pieseň

Declension Pattern: kosť

	Jednotné číslo	Množné číslo
Nom.	kosť	kosti
Gen.	kosti	kostí
Dat.	kosti	kostiam
Acc.	kosť	kosti
Loc.	(o) kosti	(o) kostiach
Ins.	kosťou	kosťami

Feminine nouns which end in -c (except obec, pec) -s, -p, -v, and -sť (except čeľusť, päsť) decline according to the pattern kosť.

Examples: moc, noc, krv, obuv, hrsť, masť

Slovíčka

báseň, -sne, pl. -sne, f. - poem, piece of poetry
čepeľ, -ľe, pl. -ľe, f. - blade
faloš, -lše, f. - falsehood, lie
hrsť, -ti, pl.-ti, f. - handful; hollow of the hand
idea, -ey, pl.-dey, f. - idea; thought; notion
Korea, -ey, f. - Korea
koľaj, -e, pl. -e, f. - track; rut; rail; college
koža, -e, pl.-e, f. - skin; hide; leather
krv, -i, f. - blood
loď, -e, pl.-e, f. - ship, vessel; boat, craft
masť, -i, pl.-i, f. - lard; ointment
mládež, -e, f. - youth, juveniles
moc, -i, f. - might, power; force
noc, -i, pl.-i, f. - night
obuv, -i, f. - boots and shoes, footwear
orchidea, -ei, pl.-ey, f. - orchid
pieseň, -sne, pl.-sne, f. - song, tune; hymn
práca, -e, f. - work; job, occupation
priadza, -e, pl.-e, f. - yarn
ryba, -y, pl.-y, f. - fish
strecha, -y, pl. -y, f. - roof
strela, -y, pl. -y, f. - projectile; bullet, shell
šťava, -y, pl.-y, f. - juice; gravy; sap
tehelňa, -ne, pl. -ne, f. - brickyard, brickworks
voda, -y, p..-y, f. - water
vrana, -y, pl.-y, f. - crow

(neuter gender)

Declension Pattern: mesto

	Jednotné číslo	Množné číslo
Nom.	mesto	mestá
Gen.	mesta	miest
Dat.	mestu	mestám
Acc.	mesto	mestá
Loc.	(o) meste	(o) mestách
Ins.	mestom	mestami

According to the pattern mesto decline all neuter nouns ending in -o and neuter nouns ending in -on, -um, -ion, -ium, -yum, -eum, and -uum.

Examples: meno, slovo, dátum, kakao, gymnázium, lýceum

Declension Pattern: srdce

	Jednotné číslo	Množné číslo
Nom.	srdce	srdcia
Gen.	srdca	sŕdc, polí
Dat.	srdcu	srdciam
Acc.	srdce	srdcia
Loc.	(o) srdci	(o) srdciach
Ins.	srdcom	srdcami

Neuter nouns ending in -e decline according to pattern srdce.

Examples: pole, more, plece, schodište, slnce, riečište

Declension Pattern: vysvedčenie

	Jednotné číslo	Množné číslo
Nom.	vysvedčenie	vysvedčenia
Gen.	vysvedčenia	vysvedčení
Dat.	vysvedčeniu	vysvedčeniam
Acc.	vysvedčenie	vysvedčenia
Loc.	vysvedčení	(o) vysvedčeniach
Ins.	vysvedčením	vysvedčeniami

All neuter nouns ending in -ie decline according to the pattern vysvedčenie.

Examples: povedomie, zhromaždenie, prútie, skálie, Tŕstie, Jastrabie

Declension Pattern: dievča

	Jednotné číslo		Množné číslo
Nom.	dievča	dievčatá	dievčence
Gen.	dievčaťa	dievčat	dievčeniec
Dat.	dievčaťu	dievčatám	dievčencom
Acc.	dievča	dievčatá	dievčence
Voc.	dievča	dievčatá	dievčence
Loc.	(o) dievčati	(o) dievčatách	(o) dievčencoch
Ins.	dievčaťom	dievčatami	dievčencami

According to pattern dievča decline all neuter nouns ending in the nominative singular in -a.

Examples: dieťa, chlapča, húsa, mláďa, šteňa, teľa, prasa

Slovíčka

dátum, -mu, m. or n.	- date
gymnázium, -a, n.	- high school
húsa, -ať a, f.	- gosling
chlapča, -ať a, n.	- little boy
Jastrabie, -ia, n.	- Jastrabie (a town in Slovakia)
kakao, -a, n.	- cocoa
lýceum, -a, n.	- lyceum (high school)
mláďa, -ať a, n.	- young one (puppy, cub; brood)
plece, -a, n.	- arm; shoulder
povedomie, -a, m.	- awareness
prasa, -ať a, n.	- hog, pig, swine
prútie, -ia, n.	- wicker
riečište, -a, n.	- riverbad
schodište, -a, n.	- staircase
slnce, -a, n.	- sun
skálie, -ia, n.	- rocks
šteňa, -ať a, n.	- puppy, whelp; cub
teľa, -ať a, n.	- calf
Tŕstie, -ia, n.	- Tŕstie (a town in Slovakia)
zhromaždenie, -ia, n.	- meeting, assembly, gathering

ADJECTIVES

Declension Pattern: pekný, -á, -é

Jednotné číslo

	Muž. rod M.	Stred. rod N.	Žen. rod F.
Nom.	pekný	pekné	pekná
Gen.	pekného		peknej
Dat.	peknému		peknej
Acc.	živ. pekného než. pekný	pekné	peknú
Loc.	(o)peknom		(o)peknej
Ins.	pekným		peknou

Množné číslo

	Muž. rod M.	Stred. rod N.	Žen. rod F.
Nom.	živ. pekní	než. pekné	pekné
Gen.		pekných	
Dat.		pekným	
Acc.	živ. pekných	než. pekné	
Loc.		(o)pekných	
Ins.		peknými	

živ. = životné
než. = neživotné

Declension Pattern: cudzí, -ia, -ie

Jednotné číslo

	Muž. rod M.	Stred. rod N.	Žen. rod F.
Nom.	cudzí	cudzie	cudzia
Gen.	cudzieho		cudzej
Dat.	cudziemu		cudzej
Acc.	živ. cudzieho než. cudzí	cudzie	cudziu
Loc.		(o)cudzom	(o)cudzej
Ins.		cudzím	cudzou

Množné číslo

	Muž. rod M.	Stred. rod N.	Žen. rod F.
Nom.	živ. cudzí	než. cudzie	cudzie
Gen.		cudzích	
Dat.		cudzím	
Acc.	živ. cudzích	než. cudzie	
Loc.		(o)cudzích	
Ins.		cudzími	

živ. = životné
než. = neživotné

Declension Pattern: <u>otcov</u>, <u>-a</u>, <u>-o</u>

Jednotné číslo

	Muž. rod M.	Stred. rod N.	Žen. rod F.
Nom.	otcov	otcovo	otcova
Gen.	otcovho		otcovej
Dat.	otcovmu		otcovej
Acc.	živ. otcovho než. otcov	otcovo	otcovu
Loc.	(o)otcovom		otcovej
Ins.	otcovým		otcovou

Množné číslo

	Muž. rod M.	Stred. rod N.	Žen. rod F.
Nom.	živ. otcovi	než. otcove	otcove
Gen.		otcových	
Dat.		otcovým	
Acc.	živ. otcových	než. otcove	otcove
Loc.		(o)otcových	
Ins.		otcovými	

živ.- životné
než.= neživotné

(Comparison)

Pozitív	Komparatív	Superlatív
dobrý	lepší	najlepší
zlý	horší	najhorší
mladý	mladší	najmladší
dlhý	dlhší	najdlhší
milý	milší	najmilší
hrubý	hrubší	najhrubší
stály	stálejší	najstálejší
riedky	redší	najredší

PERSONAL PRONOUNS

Jednotné číslo

	1. osoba 1st person	2. osoba 2nd person	Zvratné zámeno Reflexive Pronoun
Nom.	ja	ty	--
Gen.	mňa, ma	teba, ťa	seba, sa
Dat.	mne, mi	tebe, ti	sebe, si
Acc.	mňa, ma	teba, ťa	seba, sa
Voc.	--	ty!	--
Loc.	mne	tebe	sebe
Ins.	mnou	tebou	sebou

Množné číslo

	1. osoba	2. osoba
Nom.	my	vy
Gen.	nás	vás
Dat.	nám	vám
Acc.	nás	vás
Voc.	--	vy!
Loc.	nás	vás
Ins.	nami	vami

Personal Pronouns: <u>on, ona, ono</u>

Jednotné číslo

	Muž. rod M.	Žen. rod F.	Stred. rod N.
Nom.	on	ona	ono
Gen.	jeho, -ňho, -ň	jej, nej	jeho, ho, or -ňho, -ň
Dat.	jemu, mu, nemu -ňmu	jej, nej	jemu, mu, nemu -ňmu
Acc.	jeho, ho, or -ňho, -ň	ju, ňu	jeho, ho, or -ňho, -ň
Voc.	--	--	--
Loc.	ňom	nej ňou	ňom
Ins.	ním		ním

Množné číslo

	Muž. rod. M.	Žen. rod F.	Stred. rod N.
Nom.	oni (chlapi) ony (stromy)	ony	ony
Gen.		ich, nich	
Dat.		im, nim	
Acc.	ich, nich (chlapcov) ich, ne (stromy)	ich, ne	ich, ne
Voc.	--	--	--
Loc.		nich	
Ins.		nimi	

III. PHRASES

Identity

Instructor speaks these questions and answers in Slovak and the students translate into Czech.

Kto ste? Som Štefan Pavelka.	Who are you? I'm Steve Pavelka.
Odkiaľ ste? Som z Oravského Podzámku.	Where are you from? I'm from Oravský Podzámok.
Skadiaľ sú vaši rodičia? Otec je z Košíc a matka je z Bratislavy.	Where are your parents from? Father is from Košice and mother is from Bratislava.
Koľko máte rokov? Mám 45 rokov.	How old are you? I'm 45 years old.
Kedy ste sa narodil? Narodil som sa 24. decembra.	When were you born? I was born on the 24th of December.
Kde ste sa narodil? Narodil som sa v Trnave.	Where were you born? I was born in Trnava.
Aké máte zamestnanie? Som úradníkom Národnej banky.	What's your occupation? I work for the National Bank.
Aké máte vzdelanie? Mám strednú školu s maturitou.	How much education have you had? I graduated from secondary school.
Ako dlho ste zamestnaný v Národnej banke? Štyri roky.	How long have you been working in the National Bank? Four years.

Slovíčka k článku "Identity"

dlho, adv.	-	long
kto?	-	who? which?
odkiaľ?	-	from what place? from where?
predstavený, -ého, m.	-	head, chief, superior; boss
skadiaľ, skade	-	from what place? from where?
vzdelanie, -ia, n.	-	education
zamestnanie, -ia, n.	-	occupation, employment, business
zamestnaný, adj.	-	employed; busy

Telefon zvoní!
Psychiater svojej ošetrovateľke, ktorá sa chystá odpovedať:

"Nehovorte vždycky, že je tu - hotový blázinec,- povedzte len, že máme veľa práce".

Greetings

Slovak:	Czech:
Dobrý deň!	Dobrý den!
Dobré ráno!	Dobré jitro! Dobré ráno!
Dobrý večer!	Dobrý večer!
Vitaj! Vitajte!	Buď vítán! Buďte vítáni!
Pekne vás vítam.	Pěkně vás vítám.
Do videnia!	Na shledanou!
Do počutia!(radio-broadcast)	Na slyšenou!
Maj sa dobre!	Měj se dobře!
Všetko najlepšie!	Vše(chno) nejlepší!
Mnoho šťastia!	Mnoho štěstí!
Prijemnú cestu!	Příjemnou cestu!
Srdečne vám blahoželám!	Srdečně vám blahopřeju!
Želám ti (vám) všetko najlepšie k narodeninám.	Přeju ti (vám) všechno nejlepší k narozeninám.
Úprimnú sústrasť!	Upřímnou soustrast!
Dovoľte, aby som vám vyslovil úprimnú sústrasť!	Dovolte, abych vám projevil upřímnou soustrast!
Veselé vianoce a šťastný Nový rok!	Veselé vánoce a šťastný Nový rok!
Príjemné sviatky!	Příjemné svátky!
Na zdravie!	Na zdraví!
Pripíjam na vaše zdravie!	Připíjím na vaše zdraví!
Nech žije sloboda!	Ať žije svoboda!

Phrases

Prosím ťa (vás) ...	Prosím tě (vás) ...
Buď tak dobrý.	Buď tak laskav.
Nech sa ti (vám) páči.	Prosím.
Ďakujem! Pekne vám ďakujem.	Děkuju. Pěkně vám děkuju.
Niet za čo.	Není zač.
Prepáčte!	Promiňte!
Dovoľte!	Dovolte!
Ako sa volá ten človek?	Jak se jmenuje ten člověk?
Dovoľte, aby som vám predstavil ...	Dovolte, abych vám představil ...

Cont´d

Volám sa ...	Já jsem ..., Já se jmenuju ...
Teší ma!	Těší mě!
Prepáčte, ste pán ...	Promiňte, jste vy pan ...
Ako sa máš (máte)?	Jak se máš (máte)?
Mám sa dobre.	Mám se dobře.
Nie je to najlepšie.	Není to nejlepší.
Rozumieš (rozumiete) mi?	Rozumíš (rozumíte) mi?
Rozumiem celkom dobre.	Rozumím docela dobře.
Nerozumiem ani slova.	Nerozumím ani slovo.
Hovorte pomaly a nahlas.	Mluvte pomalu a nahlas.
Ja som to zabudol.	Já jsem to zapomněl.
Nezabudnite, prosím!	Nezapomeňte, prosím!
Pamätajte si to!	Pamatujte si to!
To sa mi páči.	To se mi líbí.
Kde bývate?	Kde bydlíte?
Uvidíme sa zajtra.	Uvidíme se zítra.
Sadnite si!	Sedněte si!
Vstaňte, prosím!	Vstaňte, prosím!
Ponáhľaj sa (ponáhľajte sa)!	Pospěš si (pospěšte si)!
Počkaj (počkajte)!	Počkej (počkejte)!
Pomôžte mi, prosím!	Pomozte mi, prosím!
Pomoc!	Pomoc!
Voľno!	Volno!
Ďalej!	Dál!
Vstúpte, prosím!	Vstupte, prosím!

Signs and Warnings.

Vchod. Východ.	Vchod. Východ.
Príchod. Odchod.	Příchod. Odchod.
	Příjezd. Odjezd.
Pokladnica.	Pokladna.
Výdaj cestovných lístkov.	Výdej jízdenek.
Výdaj batožiny.	Výdej zavazadel.
Úschova batožiny.	Úschova zavazadel.
Fajčiari. Nefajčiari.	Kuřáci, Nekuřáci.
Zákaz fajčiť!	Kouření zakázáno!
Lôžkový vozeň. Spací vozeň.	Lůžkový vůz. Spací vůz.
Jedálny vozeň.	Jídelní vůz.

Cont´d

Verejné záchody.	Veřejné záchody.
Dámy. Pre dámy. Ženy.	Dámy. Pro dámy. Ženy.
Páni. Pre pánov. Muži.	Páni. Pro pány. Muži.
Zákaz parkovania!	Zákaz parkování!
Nedotýkajte sa!	Nedotýkejte se!
Čerstvo natreté!	Čerstvě natřeno!
Pozor, zlý pes.	Pozor, zlý pes.
Pozor,schod!	Pozor, schod!
Otvorené.	Otevřeno.
Zatvorené.	Zavřeno.

Days - Months - Holidays - Seasons.

Slovak	Czech
pondelok	pondělí
utorok	úterý
streda	středa
štvrtok	čtvrtek
piatok	pátek
sobota	sobota
nedeľa	neděle
január	leden
február	únor
marec	březen
apríl	duben
máj	květen
jún	červen
júl	červenec
august	srpen
september	září
október	říjen
november	listopad
december	prosinec
jar	jaro
leto	léto
jeseň	podzim
zima	zima

Cont'd

rok, polrok, štvrťrok	rok, půl roku, čtvrt roku
storočie	století
vianoce	vánoce
Nový rok	Nový rok
Veľká noc	velikonoce
deň	den
týždeň	týden
mesiac	měsíc

Date

The instructor speaks these questions and answers in Slovak and the students translate into Czech.

Ktorého je dnes?	What's the date today?
Dnes je štvrtého júna.	Today is June 4th.
Ktorý rok?	What year?
.....	.....
Ktorý deň je dnes?	What day is it today?
Dnes je piatok.	Today is Friday.
Zajtra bude sobota.	Tomorrow will be Saturday.
Bol včera piatok?	Was yesterday Friday?
Nie, včera bol štvrtok.	No, it was Thursday yesterday.
Čo bolo predvčerom?	What day was the day before yesterday?
Predvčerom bola streda.	The day before yesterday was Wednesday.
Koľko je hodín?	What time is it?
Je za sedem minút osem.	It's seven minutes to eight.
Je štvrť na päť.	It's a quarter after four.
O ktorej večeráte?	What time do you eat (in the evening)?
O siedmej.	At seven.

Cont'd

O koľkej hodine vstávate? O šiestej hodine.	What time do you get up? At six o'clock.
O ktorej začína posledný film? Desať minut po desiatej.	What time does the last film start? Ten minutes after ten.
Dnešný dátum: tretieho januára tisíc deväťsto šesťdesiatosem.	Today's date: the third of January one thousand nine hundred and sixty-eight.

Simple Phrases.

Ako sa máte? Ďakujem, mám sa dobre.	How are you? Thanks, I'm fine
Prosím vás, buďte tak dobrý a povedzte mi, ...	Could you please tell me ...
Čo si prajete, prosím? Prosil by som si	What can I do for you? I'd like to have ....
S dovolením, prosím. Prosím, poslúžte si.	Excuse me! (With your permission, by your leave) Please, go ahead (have some).
Prepáčte, prosím! Nech sa páči, zoberte si!	Excuse me, please. Go ahead, have some.
Som veľmi rád, že vás vidím.	I'm very glad to see you.
Ďakujem vám veľmi pekne. Nemáte za čo.	Thank you very much. You're welcome. Don't mention it.
Pozdravujte celú rodinu.	Best regards to all your family.
Napite sa! Na zdravie!	Have a drink! To your health!

Cont'd

Nech sa páči! Posaďte sa!	Sit down please!
Ľutujem, ale nemám čas.	I'm sorry, but I don't have time.
Halo, tu je Kučera.	Hello, this is Kučera speaking.
Kto je tam, prosím?	Who is speaking?
Okamžik, prosím.	Just a moment, please.
Akej ste národnosti?	Are you a Czech or a Slovak?
Som Slovák(slovenskej národnosti).	I am a Slovak.
Aká je vaša štátna príslušnosť?	What is your nationality?
Moja štátna príslušnosť je československá.	I am a Czechoslovak citizen.

Slovíčka

ako, adv.	- how
batožina, f.	- luggage, baggage
fajčiar, -a, m.	- smoker
fajčiť, verb	- to smoke
jeseň, f.	- fall
koľko	- how many?,how much?
otvorený, adj.	- open
páčiť sa, verb	- to please, to like
ponáhľať sa, verb	- to be in a hurry, to hurry
predvčerom, adv.	- day before yesterday
prepáčiť, verb	- to pardon
týždeň, m.	- week
vozeň, m.	- coach (train)
zabudnúť, verb	- to forget
zajtra, adv.	- tomorrow
zatvorený, adj.	- closed

IV. TOPICS

Travel

The instructor speaks these questions and answers in Slovak and the students translate into Czech.

Kam idete? Idem do mesta.	Where are you going? I'm going to town.
Cestujete niekam? Ano, cestujem do Bratislavy.	Are you going anywhere? Yes, I'm going to Bratislava.
Ako cestujete? Cestujem vlakom.	How are you going to travel? I'm taking a train.
Raňajším rýchlikom? Nie, osobným vlakom.	Fast morning train? No, regular train.
Koľko stojí lístok druhej triedy? Lístok druhej triedy stojí 32.50 Kčs.	What's the price of a second class train ticket? A second class train ticket costs Kčs 32.50.
Máte nejakú batožinu? Mám len tento kufor.	Do you have any luggage? I have just this suitcase.
Je ta aktovka vaša? Ano, to je moja aktovka.	Is that briefcase yours? Yes, that briefcase is mine.
Jazdí do Bratislavy odtiaľ-to autobus? Ano, jazdí.	Does the bus go to Bratislava from here? Yes, it does.
Máte tu cestovný poriadok? Cestovný poriadok visí v čakárni.	Do you have a schedule here? There's a schedule hanging in the waiting room.
Bude na vás niekto čakať na nádraží? Otec a sestra ma budú čakať.	Will anyone be waiting for you at the station? My father and my sister will be waiting for me.
Šťastnú cestu!	Have a nice trip!

Slovíčka k článku "Travel".

aktovka, f.	-	briefcase
batožina, f.	-	luggage, baggage
ísť, 3 p. sing. ide 3 p. pl. idú past part. išiel	-	to go
cestovný poriadok	-	RR schedule
niekto	-	somebody, anybody, someone, anyone, a man, some people
odtiaľ	-	from there
odtiaľto	-	from here
raňajší, adj.	-	morning

Súdruh Rojko: "Súdruh Zajac, prečo ste neboli na poslednej schôdzi strany?"

Súdruh Zajac: "Keby ste mi to boli povedali prv, že to je posledná schôdza, tak by som tam bol určite prišiel".

In a Restaurant

The instructor speaks these questions and answers in Slovak and the students translate into English.

Čo sa bude páčiť?
Budete si priať niečo jesť?

Ano,ukážte mi jedálny lístok, prosím.
Prineste mi zemiakovú polievku, bravčovú kotletu
a uhorkový šalát!

Nech sa páči.

Nemáte pečenú husu?

Pečenú husu nemáme, ale môžem vám priniesť pečené kuriatko.
Ste veľmi hladný?

Som hladný i smädný.

Mám objednať pre vás kávu?

Kávu nie, ale objednajte mi jedno pivo, prosím.

Chcete k tomu nejakú zeleninu?
Prajete si múčnik, či ovocie?

Sladné čerešne si prosím.

Čo budete piť, prosím?

Prineste mi dve deci vínka.

Aké víno si prajete?

Ja pijem len modranské. Jestli nemáte modranské,
prineste mi len to pivo!
Pán vrchný, účet prosím!

To všetko stojí trinásť korún päťdesiat.

Slovíčka k článku "In a Restaurant".

bravčový, adj.		- pork
jedálny lístok		- menu
páčiť sa (komu čo)		- to like, to appeal
priať si, 3 p.	praje si	- to wish, to desire
3 p. pl.	prajú si	
past part.	prial si	
smäd, -u, m.		- thirst
smädný, adj.		- thirsty
uhorka, f.		- cucumber
uhorkový, adj.		- cucumber
zemiak, -a, m.		- potato
zemiakový, adj.		- potato

V autobuse.

Jeden sediaci cestujúci k druhému:
"Prosím vás, prečo máte stále zatvorené oči?"
"No, to preto, lebo já veľmi nerád vidím ženy stáť".

Special Warfare Group

In the following articles the instructor will read the Slovak text and point out the differences between the Czech and the Slovak. The students will follow the Czech text.

Slovak — Skupina pre zvláštne úkoly.
Czech — Skupina pro zvláštní úkoly.

V lete 1941 som bol zavolaný k veliteľovi praporu.
V létě 1941 jsem byl zavolán k veliteli praporu.

Vošiel som, veliteľ vstal a predstavil ma nejakému majorovi
Vešel jsem, velitel vstal a představil mě nějakému majorovi

s premiedlými vlasami. Pamätám si ako dnes slova svojho
s prořídlými vlasy. Pamatuju si jako dnes slova svého

veliteľa: "Pán major prišiel z Londýna. Rád by s vami
velitele: "Pan major přijel z Londýna. Rád by s vámi

hovoril. Nebojte sa mu povedať pravdu". Napadlo ma, že ten
mluvil. Nebojte se mu říct pravdu". Napadlo mně, že ten

major je asi od zpravodajskej služby. Ale prečo sa zaujíma
major je asi od zpravodajské služby. Ale proč se zajímá

o mňa - obyčajného desiatnika? Skoro som sa dozvedel všetko.
o mne - obyčejného desátníka? Brzo jsem se dozvěděl všecko.

Nohy sa mi síce roztriasly, ale ten major vedel hovoriť
Nohy se mi sice roztřásly, ale ten major uměl mluvit

tak pekne, že ma nemusel dlho prehovárať. Keď sme sa
tak pěkně, že mě nemusel dlouho přemlouvat. Když jsme se

rozchádzali, povedal: "Tak do videnia v Londýne". Musel
rozcházeli, řekl: "Tak na shledanou v Londýně". Musel

som sústrediť všetky sily, aby som súvisle odpovedal.
jsem soustředit všecky síly, abych souvisle odpověděl.

Sotva som vyšiel a zavrel za sebou dvere, rozbolela
Sotva jsem vyšel a zavřel za sebou dveře, rozbolela

ma hlava a urobilo sa mi zle. Chcú ma preškoliť na
mě hlava a udělalo se mi špatně. Chtějí mě přeškolit na

parašutistu. Kto to kedy počul - skákať z aeroplánu.
parašutistu. Kdo to kdy slyšel - skákat z aeroplánu.

A to ešte domov, do ČSR. Schádzal som so schodov ako
A to ještě domů, do ČSR. Scházel jsem se schodů jako

opilý a divím sa, že som s nich vôbec zišiel.
opilý a divím se, že jsem s nich vůbec sešel.

Čerstvý vzduch ma trochu vzkriesil. Išiel som sa
Čerstvý vzduch mě trochu vzkřísil. Šel jsem se

prejsť.
projít.

Ako dlho som sa prechádzal, neviem, ale keď som
Jak dlouho jsem se procházel, nevím, ale když jsem

prišiel na barák, chlapci už boli po večeri a hrali karty.
přišel na barák, kluci už byli po večeři a hráli karty.

Na jedlo som chuť nemal a bol som rád, keď na mňa Jožko
Na jídlo jsem chuť neměl a byl jsem rád, když na mne Pepík

volal, že potrebujú štvrtého. Chlapci si za chvíľku všimli,
volal, že potřebují čtvrtého. Kluci si za chvilku všimli,

že som neobyčajno tichý, ale myslel si, že to je preto,
že jsem neobyčejně tichý, ale myslel si, že to je proto,

že prehrávam Nemal som šťastia. Nemohol som sa sústrediť
že prohrávám. Neměl jsme štěstí. Nemohl jsem se soustředit

na hru. Chvíľami som sa videl ako hrdina, ale hneď nato
na hru. Chvílemi jsem se viděl jako hrdina, ale hned nato

som sa videl prestrieľaný nemeckými guľkami. Keď som
jsem se viděl prostřílený německými kulkami. Když jsem

prehral päť libier, išiel som si ľahnúť.
prohrál pět liber, šel jsem si lehnout.

Za týždeň som bol v Londýne. Došiel som na miesto, kde
Za týden jsem byl v Londýně. Došel jsem na místo, kde

som sa mal hlásiť, bez väčších ťažkostí. Bola to veľká
jsem se měl hlásit, bez větších potíží. Byla to velká

budova naproti Hyde Parku. Práve z nej vychádzala skupina
budova naproti Hyde Parku. Právě z ní vycházela skupina

československých dôstojníkov.
československých důstojníků.

Vchádzal som s divným pocitom. Napriek tomu, že pán
Vcházel jsem s divným pocitem. Přestože pan

plukovník sa zdál byť milý pán, a dobre sme si spolu
plukovník se zdál být milý pán a dobře jsme si spolu

pohovorili, bolo mi smutno. Ľutoval som, že som neostal
pohovořili, bylo mi smutno. Litoval jsem, že jsem nezůstal

u jednotky. Potom mi predstavil jedného kapitána a rotného.
u jednotky. Potom mi představil jednoho kapitána a rotného.

To mala byť naša skupina.
To měla být naše skupina.

Než sme mali čas trochu sa rozhliadnuť po Londýne,
Než jsme měli čas trochu se rozhlédnout po Londýně,

poslali nás na tri týždne do kurzu. To bola príprava na
poslali nás na tři týdny do kursu. To byla příprava na

parašutistický kurz. Nikdy som si nemyslel, že z neho
parašutistický kurs. Nikdy jsem si nemyslel, že z něho

vyjdem celý. Bola to pre nás troch veľká rana, keď nám
vyjdu celý. Byla to pro nás tři velká rána, když nám

povedali, že musia kurz o týždeň predĺžiť, aby mohli
řekli, že musí kurs o týden prodloužit, aby mohli

vyskúšať novú prekážkovú dráhu. Náš kapitán sa nám roz-
vyzkoušet novou překážkovou dráhu. Náš kapitán se nám roz-

stonal a museli sme ho odviezť do nemocnice.
stonal a museli jsme ho odvézt do nemocnice.

Po skončení kurzu sme sa hlásili zase v Londýne.
Po skončení kursu jsme se hlásili zase v Londýně.

Plukovník nám povedal, že budeme musieť ísť sami dva,
Plukovník nám řekl, že budeme muset jít sami dva,

pretože sa zistilo, že náš kapitán si tiež zlomil nohu
protože se zjistilo, že náš kapitán si také zlomil nohu

a nebude môcť už nikdy skákať.
a nebude moci už nikdy skákat.

Po týždennom odpočinku sme išli skákať. Mali sme
Po týdenním odpočinku jsme šli skákat. Měli jsme

robiť päť zoskokov, ale pridali nám ďalšie dva, aby sme sa
dělat pět seskoků, ale přidali nám další dva, abychom se

naučili manipulovať s nožnými pytľami. Len sme sa vrátili,
naučili manipulovat s nožními pytli. Jen jsme se vrátili,

čakali na nás ďalšie dva kurzy. Tiež nás učili vyhadzovať
čekaly na nás další dva kursy. Taky nás učili vyhazovat

budovy, mosty, vlaky a vôbec všetko, čo bolo vojensky
budovy, mosty, vlaky a vůbec všecko, co bylo vojensky

dôležité. Keď sme pri výcviku vyhodili prvý most, oba
důležité. Když jsme při výcviku vyhodili první most, oba

sme sa skoro zabili.
jsme se skoro zabili.

Deň operácie sa blížil. Dostali sme falošné papiere.
Den operace se blížil. Dostali jsme falešné papíry.

Ty sme si museli riadne prečítať, aby sme sa po zoskoku
Ty jsme si museli řádně přečíst, abychom se po seskoku

nepreriekli. Prečítal som si ich skoro denne.
nepřeřekli. Pročítal jsem si je skoro denně.

Jeden raz ráno prišiel pre nás anglický major. Zbalili
Jednou ráno přijel pro nás anglický major. Sbalili

sme si kufry a išli na letište. Cestou sme prešli čiernu
jsme si kufry a jeli na letiště. Cestou jsme přejeli černou

kočku. Hovorí Karol: "Čierna kočka znamená smolu". Predpovedal
kočku. Říká Karel: "Černá kočka znamená smůlu". Předpověděl

správne. Na letišti pre nás nemali padáky. Mali len normálne
správně. Na letišti pro nás neměli padáky. Měli jen normální

letecké, a tak museli dva z nich prerobiť.
letecké, a tak museli dva z nich předělat.

Po obede začalo pršať. K večeru sa rozpršalo tak silne,
Po obědě začalo pršet. K večeru se rozpršelo tak silně,

že lietadlo nemohlo vzlietnuť. Druhý deň prišiel z Londýna
že letadlo nemohlo vzlétnout. Druhý den přišel z Londýna

telegram, že tej noci poletíme.
telegram, že tu noc poletíme.

Odstartovali sme v daždi. Hneď nad Francúzsko sme sa
Odstartovali jsme v dešti. Hned nad Francií jsme se

dostali do silnej protilietadlovej paľby. Prestrelili nám
dostali do silné protiletadlové palby. Prostřelili nám

pravé krídlo, ale leteli sme ďalej.
pravé křídlo, ale letěli jsme dál.

Konečne nám pilot dal červeným svetlom znamenie, že
Konečně nám pilot dal červeným světlem znamení, že

sa blížime k miestu zoskoku. Potom nám zelené svetlo
se blížíme k místu seskoku. Potom nám zelené světlo

oznámilo, že máme skočiť. V niekoľko vterinách sme boli
oznámilo, že máme skočit. V několika vteřinách jsme byli

na zemi. Materiál sme zakopali na mieste. Povedali sme
na zemi. Materiál jsme zakopali na místě. Řekli jsme

si, že bude lepšie, keď sa rozídeme a zídeme zasa tretí
si, že bude lepší, když se rozejdem a sejdem zase třetí

deň ráno v kostole. Keď som tretí deň ráno vošiel do
den ráno v kostele. Když jsem třetí den ráno vešel do

kostola, Karol už tam bol.
kostela, Karel už tam byl.

Nemali sme ťažkosti nadviazať spojenie s miestnou
Neměli jsme těžkosti navázat spojení s místní

podzemnou organizáciou. Práca bola zaujímavá a naša
podzemní organizací. Práce byla zajímavá a naše

operácia mala úspech.
operace měla úspěch.

My dva sme mali šťastie, že sme to prežili. Po vojne
My dva jsme měli štěstí, že jsme to přežili. Po válce

sa zistilo, že medzi parašutistami bolo osemdesiatpercentné
se zjistilo, že mezi prašutisty byly osmdesátiprocentní

straty. Niektorí z nich upadli do nemeckých rúk živí, ale
ztráty. Někteří z nich upadli do německých rukou živí, ale

väčšina spáchala samovraždu.
většina spáchala sebevraždu.

Dúfajme, že už nikdy nikto z nás a ani naše deti nebu-
Doufejme, že už nikdy nikdo z nás a ani naše děti nebu-

dú musieť prežívať ďalšiu vojnu.
dou muset prodělávat další válku.

Reading
I

Pán Husák je v knihkupectve a chce si kúpiť plán
Pan Husák je v knihkupectví a chce si koupit plán

hlavného mesta Prahy.
hlavního města Prahy.

Predavač: Dobré ráno. Čím vám môžem poslúžiť?
Prodavač: Dobré jitro. Čím vám mohu posloužit?

Husák : Hľadám nejaký dobrý plán Prahy. Som v Prahe
Hledám nějaký dobrý plán Prahy. Jsem v Praze

nový a nevyznám sa tu.
nový a nevyznám se tady.

Predavač: To je maličkosť. Máme tu dobrý plán so
Prodavač: To je maličkost. Máme tady dobrý plán se

všetkými ulicami, námestiami, dôležitými
všemi ulicemi, náměstími, důležitými

budovami a dopravnými spojami. Vydal ho
budovami a dopravními spoji. Vydal ho

Orbis.
Orbis.

Husák : V akom merítku je kreslený?
V jakém měřítku je kreslený?

Predavač: 1:12.000. Kilometer sa tu rovná asi ôsmi
Prodavač: 1:12.000. Kilometr se tu rovná asi osmi

centimetrom. Tiež tu máme krásnu plastickú
centimetrům. Taky tady máme krásnou plastickou

mapu Starého Mesta.
mapu Starého Města.

Husák : Mohol by ste mi ju ukázať?
Mohl byste mi ji ukázat?

Predavač: Ale, prosím.
Prodavač: Ale, prosím.

Husák : To je opravdu pekná vec. Koľko to stojí?
To je opravdu pěkná věc. Kolik to stojí?

Predavač: Desať korún. Budete si priať ešte niečo?
Prodavač: Deset korun. Budete si přát ještě něco?

Husák : Nie, ďakujem, to je všetko
Ne, děkuju, to je všecko.

Reading
II

Jozef Dudek je predavačom v obchode s panským tovarom.
Josef Dudek je prodavačem v obchodě s pánským zbožím.

Sedí s kamarátom u holiča a vypráva:
Sedí s kamarádem u holiče a vypravuje:

Každé zamestranie má svoje svetlé a tmavé stránky.
Každé zaměstnání má svoje světlé a stinné stránky.

Záleží na človeku, aby si ho vedel spríjemniť, ako najviac
Záleží na člověku, aby si ho uměl zpříjemnit, jak nejvíc

môže. Ja už predávam tovar dvadsať rokov. Zo začiatku
může. Já už prodávám zboží dvacet let. Ze začátku

sa mi to veľmi nepáčilo a skusil som ako pes. Niektorí
se mi to moc nelíbilo a zkusil jsem jako pes. Někteří

zákazníci mi išli tak na nervy, že by som bol najradšej
zákazníci mi šli tak na nervy, že bych byl nejraději

utiekol. Ale potom som si zvykol a teraz chodím do
utekl. Ale pak jsem si zvykl a teď chodím do

zamestnania ako do biografu. Znám už svoje typy a viem už
zaměstnání jako do biografu. Znám už svoje typy a vím už

napred, čo budú chcieť a koľko za to môžu zaplatiť. Mýlim
napřed, co budou chtít a kolik za to můžou zaplatit. Mýlím

sa málokedy.
se málokdy.

Onehdy som práve robil poriadok po jednom riaditeľovi,
Tuhle jsem právě uklízel po jednom řediteli,

ktorý si chcel kúpiť nový oblek. Vyskúšal ich mnoho,
který si chtěl koupit nový oblek. Vyzkoušel jich mnoho,

ale nakoniec odišiel len s párom flanelových nohavíc a so
ale nakonec odešel jen s párem flanelových kalhot a se

športovým sakom. A to si vzal na splátky.
sportovním sáčkem. A to si vzal na splátky.

Hneď po ňom prišiel ďalší zákazník. Nikdy som ho
Hned po něm přišel další zákazník. Nikdy jsem ho

v živote nevidel a keby som ho stretol na ulici, dal by
v životě neviděl a kdybych ho potkal na ulici, dal bych

som mu na kávu. Keď si taký člověk príde do dobrého
mu na kávu. Když si takový člověk přijde do dobrého

obchodu, ako je náš, niečo kúpiť, tak vie, že mu nič
obchodu, jako je náš, něco koupit, tak ví, že mu nic

na dlh nedáme. Musí mať hotové. Odkiaľ ich má, na to sa
na dluh nedáme. Musí mít hotové. Odkud je má, na to se

ho nikto nepýtá.
ho nikdo neptá.

Ja mam takých zákazníkov rád. Moc nevyberajú a ani
Já mám takové zákazníky rád. Moc nevybírají a ani

ich nenapadne, aby sa jednali. Sú to obyčajne ľudia,
je nenapadne, aby smlouvali. Jsou to obyčejně lidi,

ktorí celý rok ťažko pracujú a šetria, aby si potom
kteří celý rok těžce pracujou a šetří, aby si pak

mohli kúpiť niečo poriadneho.
mohli koupit něco pořádného.

Ten človek, čo o ňom hovorím, bol samá záplata a
Ten člověk, co o něm mluvím, byl samá záplata a

všetko na ňom viselo. Ale mali ste ho vidieť za dvadsať
všecko na něm viselo. Ale měli jste ho vidět za dvacet

minút! Predal som mu krásne dvojradové sako. Padlo mu
minut! Prodal jsem mu krásné dvojřadové sako. Padlo mu

jedna radosť. Len nohavice sme mu museli trochu skrátiť.
jedna radost. Jen kalhoty jsme mu museli trochu zkrátit.

Ale to ide u nás rýchle.
Ale to jde u nás rychle.

Potom som mu ešte predal ľahký prevlečník, dáždnik
Pak jsem mu ještě prodal lehký převlečník, deštník

a pár topánok. Ani jeden raz sa nespýtal na cenu. Všetko
a pár bot. Ani jednou se nezeptal na cenu. Všecko

zaplatil hotove a chlapcovi, čo mu čistil topánky, dal
zaplatil hotově a chlapci, co mu čistil boty, dal

peknú diškréciu.
pěkné spropitné.

Tak som si hovoril, ako by bolo na svete dobre, keby
Tak jsem si říkal, jak by bylo na světě dobře, kdyby

takých zákazníkov bolo viac.
takových zákazníků bylo víc.

Keď som prišiel od obeda, čakalo na mňa prekvapenie.
Když jsem přišel od oběda, čekalo na mne překvapení.

U pultu stál tajný a veľmi sa zaujímal o môjho posledného
U pultu stál tajný a velmi se zajímal o mého posledního

zákazníka.
zákazníka.

Ukázal mi jeho fotku. Bol to zlodej, ktorý pred
Ukázal mi jeho fotku. Byl to zloděj, který před

týždňom utiekol z nútených prác.
týdnem utekl z nucených prací.

Tak je to, človek sa učí celý život.
Inu, člověk se učí celý život.

V. DIALOGUES

Students will listen to the tapes of the following dialogues and then, using the written copy, will translate these dialogues into Czech.

Zemepis

Geography

A. - americký voják
U. - učitel

A.: Ako sa menuje toto mesto?
U.: To je hlavné mesto Slovenska, Bratislava.

A.: Rieka Dunaj je u Bratislavy veľmi široká, však?
U.: Ano, je. Zo slovenských riek najväčšia rieka je Váh. Považie (údolie Váhu) je najpriemyselnejšia časť Slovenska. Na rieke Váhu je mnoho hydrocentrál, ktoré dodávajú priemyslu elektrický prúd.

A.: Ako sa volajú najvyššie hory v Československu?
U.: Najvyššie hory v Československu sa volajú Vysoké Tatry. Tatranský kraj je jeden z najmalebnejších krajov Československa.

A.: Počul som, že všetky hory sú pokryté lesami. Aké stromy tam rastú?
U.: Rastú tam ihličnaté stromy, ako borovica, smrek, jedľa a listnaté, ako dub, buk a hrab.

A.: Nachádzajú sa na Slovensku nejaké nerasty?
U.: Na Slovensku sa nachádza uhlie, železná ruda, striebro, zlato, mangán, olovo, nafta a dokonca i uránová ruda.

A.: Aké sú tam cesty?
U.: Cesty sú celkom dobré. Najmä na západnom Slovensku Hlavné železničné trate sú dvojkoľajné.

A.: Čo sa pestuje na južnom Slovensku?
U.: Tam sa pestuje pšenica, kukurica a tabák. V Malých Karpatoch okolo Modry sa pestuje hrozno.

Slovíčka k článku "Geography"

borovica, -e, f.	- pine
buk, -a, m.	- beech
dub, -a, m.	- oak
dvojkoľajný, adj.	- double track
hrab, -a, m.	- ironwood, hornbeam
hrozno, -a, n.	- grape
jedľa, -e, f.	- fir
koľaj, -e, f.	- track, rut
ihličnatý, adj.	- coniferous
listnatý, adj.	- deciduous
malebný, adj.	- picturesque
najmä	- particularly
nerast, -u, m.	- mineral
pestovať, dur.	- to grow, to cultivate; to nurse
3 p. sing. - uje	
3 p. pl. - ujú	
past part. - pestoval	
pokrytý, adj.	- covered
prudký, adj.	- rapid, fierce, rush; hot-tempered
rásť, dur.	- to grow
3 p. sing. - rastie	
3 p. pl. - rastú	
past part. - rástol	
smrek, -a, m.	- spruce
tok, -u, m.	- flow, discharge

Vojenčina

The Army

J. - Jožko
F. - Ferko

J.: Dobrý deň, Ferko. Kam ideš?
F.: Idem do obchodu kúpiť si nejaké toaletné potreby ako mydlo, zubnú kefku a ešte iné drobnosti.

J.: Snáď sa nestrojíš niekam ísť?
F.: Ty nevieš, že zajtra budem rukovať?

J.: Netárej, prosím ťa! To som nevedel, že aj mrzákov berú na vojnu.
F.: Len sa mi vysmievaj, ty huncút akýsi. Ja nie som väčší mrzák od teba istotne nemám tak ploché nohy ako ty.

J.: No, počkaj, počkaj! Ploché nohy nespomínaj! Veď vieš dobre, že ja som slúžil u pešiakov. To by ma tam neboli vzali, keby som mal ploché nohy.
F.: Nič vo zlom, priateľko môj. Však my si dobre rozumieme. Počuj, Jožko, povedz mi aspoň, ako to tam vyzerá.

J.: No dobre, Ferko. Predovšetkým musíš mať vo svojich veciach poriadok. Všetko musí byť čisté a na svojom mieste. S nikým sa nehádej a radšej sa nepúšťaj do politických debát. Urob si svoje a dosť! Hľaď, aby si mal vždy čistú zbraň. Neviem, čo ti pridelia, či pušku alebo samopal. Ty si ináč šikovný chlapec, tak by si mal urobiť za tie dva roky aspoň čatára.
F.: Jožko, nevieš, kto je veliteľom motostreleckého pluku 3 v Trenčíne?

J.: Myslím, že plukovník Čierny. Ale v Trenčíne mám jedného dobrého známeho. Je to major Kováčik, veliteľ druhého praporu. Keby si niečo potreboval, môžeš sa naňho obrátiť a on ti iste pomôže.
F.: Ďakujem ti pekne, Jožko. Teraz už musím ísť domov. Do videnia, Jožko!

J.: Do videnia, Ferko!

Slovíčka k článku "The Army"

huncút, -a, m. - rascal, knave
chlap, -a, m. - man, fellow
istotne, adv. - certainly, surely
kefa, -y, f. (kefka) - brush
mrzák, -a, m. - cripple
obrátiť sa na koho, pct. - to appeal to someone for assistance
  3 p. sing. - obráti sa
  3 p. pl. - obrátia sa
  past tense - obrátil sa
rukovať, dur. - to join the service
  3 p. sing. - rukuje
  3 p. pl. - rukujú
  past tense - rukoval
strojiť sa, dur. - to get ready, to prepare
  3 p. sing. -strojí sa
  3 p. pl. - stroja sa
  past tense - strojil sa
tárať, dur. - to prattle
  3 p. sing. - tára
  3 p. pl. - tárajú
  past tense - táral
trafiť niečo, niekoho, pct. - to hit, to strike
  3 p. sing. - trafí
  3 p. pl. - trafia
  past tense - trafil
netrafiť, pct. - to miss
vyzerať (dobre), dur. - to look (well)
  3 p. sing. - vyzerá
  3 p. pl. - vyzerajú
  past tense - vyzeral

Cestovanie

Travel

J. - Jožko
Š. - Štefko

Š.: Jožko, vieš, ako sa môžeme dostať na stanicu?
J.: Pravdaže viem. Neboj sa, nie som tu prvý raz. Len čo zahneme za tamten roh, uvidíme stanicu.

Š.: Dúfam, že to nie je ďaleko, lebo ja mám veľmi ťažký kufor, a nerád by som ho niesol dlho.
J.: No, vidíš, už sme aj tu. Práve prichodí náš vlak. Som rád, že je tu načas. Rýchle nastúpme. Mám dojem, že tam bude veľká tlačenica.

Š.: Vieš čo? Sadnime si sem do tohoto oddelenia. Tu sú ešte voľné miesta.
J.: Štefko, ja idem za sprievodcom a spýtam sa ho, či nemá voľné lôžka vo spaciom vozni. Nechcel by som tuná sedieť celú noc.

Š.: Dobre, choď! Ja budem zatým držať miesta, aby nám sem nikto nesadol.
J.: No, už som aj späť. Sprievodca hovorí, že zatým bohužiaľ nič nemá, ale myslí, že do večera sa niečo uvoľní. Najbližšie dva lístky rezervuje pre nás.

Š.: Dnes je krásny deň. Pozri sa, ako je vonku pekne.
J.: Poznáš tento kraj, Štefko?

Š.: Viac razy som prechádzal týmto krajom ale vždy autom. Vlakom som tadiaľto ešte necestoval.
J.: Ja toto okolie poznám veľmi dobre, lebo až do nedávna som chodieval do týchto hôr na poľovačku.

Š.: V týchto horách môže byť veľa krásnej zveriny. Pozri sa na ten hlboký potok a na tu čistú vodu! Môžbyť, že sú v nej i ryby.

J.: Štefko, máš cestovný poriadok?

Š.: Načo ho potrebuješ?

J.: Chcem len zistiť, o koľkej prídeme do Prahy.

Š.: Hneď sa pozriem ... Tento vlak prichodí do Prahy o ôsmej hodine ráno.

J.: Prestupujeme v Brne?

Š.: Nie, cestujeme bez prestúpenia až do Prahy.

Slovíčka k článku "Travel"

cestovný poriadok, m.	-	timetable
môžbyť, adv.	-	perhaps
poľovačka, f.	-	hunt; chase
prestúpenie, n.	-	change; transfer
prestupovať, dur.	-	to change; to trespass; to shift, to shuffle
3 p. sing.	- prestupuje	
3 p. pl.	- prestupujú	
past tense	- prestupoval	
späť, adv.	-	back
sprievodca, -u, m.	-	conductor, guide
tlačenica, f.	-	crowd, jam
zverina, f.	-	game

V reštauracii

At the Restaurant

J.: Jožko
Š.: Štefko

J.: Čo si kúpil, Štefko?
Š.: Kúpil som si látku na nohavice.

J.: U koho si to kúpil? Snáď nie u starého Tomáša?
Š.: Ba hej! Išiel som práve okolo, keď Tomáš kričal na Pavla Mrázika, že dostal novú látku z Moravy. Tak som sa tam vošiel len podívať a keď som videl, že je to dobré, tiež som si kúpil.

J.: Koľko si za to platil? Bolo to drahé?
Š.: Drahé to ani nebolo, 80 korún meter. Je to veľmi dobrá látka a tie nohavice nezoderiem ani za tri roky. Počuj, Jožko, ponáhľaš niekam?

J.: Nie, neponáhľam. Čo by si chcel?
Š.: Už je skoro poludnie, tak si myslím, že by sme mohli ísť niekam na obed, jestli nič proti tomu nenamietaš.

J.: To je dobrý nápad. Vieš čo? Hybajme ku Kováčikovi, tam obsluhuje veľmi pekné dievča.
Š.: Snáď nemyslíš tú starú babu!

J.: Ale, čoby! Ta už je dávno preč odtiaľ. Teraz je tam nové dievča. Nakoniec tu je to. Poďme dnu!
Š.: Dúfam, že tam majú dobré jedlo, lebo ja potrebujem niečo dobrého pre žalúdok a nie len pre oči.

J.: Dnes je tu veľa ľudí. Keby dobre nevarili, nebola by tu ani noha. Sadnime si tuná, tu je voľný stôl.
Š.: Tak čo si dáme, Jožko?

J.: Tu majú veľmi dobrý guláš. Ale najprv si dáme po poldeci slivovičky, aby nám lepšie chutilo.

Š.: Dobre, Jožko. Objednaj teda dva guláše a dve slivovičky! Jožko, pozri sa na to dievča! Je to ta nová obsluha o ktorej tak básniš?

J.: Ano, to je ona. Pekná je, však? Ja som hneď o desať rokov mladší, keď také dievča vidím. Pozri sa na ňu, behá ako srnka. To je obsluha, čo?

Š.: Keď sa ti tak páči, prečo ju nepozveš niekedy do biografu, lebo na taniec?

J.: Ja by som ju pozval, ale mám obavy, že by mi dala košom ... Tak tu je ta slivovička a ten guláš.
Na zdravie, Štefko. Dáme si ešte jednu slivovičku, nie?

Š.: Tak sa mi zdá, že ty ma chceš opiť.
Teraz zjem guláš a až potom budem piť.
Ten guláš je výborný. Nevedel som, že tu tak dobre varia. Budem sem chodiť častejšie.

J.: Ja tiež, ale nie k vôli tomu vareniu ...
No a teraz si dáme ešte jednu slivovičku a pôjdeme domov.

Slovíčka k článku "At the Restaurant"

dnu - in, inside
hybaj!, hybajme!, hybajte! - come!
kričať, dur. - to yell, to scream
  3 p. sing. - kričí
  3 p. pl. - kričia
  past tense - kričal
namietať, dur. - to object
  3 p. sing. - namieta
  3 p. pl. - namietajú
  past tense - namietal
nohavice, -íc, f.pl. - pants
opiť, pct. - to make drunk
  3 p. sing. - opije
  3 p. pl. - opijú
  past tense - opil
ponáhľať, dur. - to hurry
  3 p. sing. - ponáhľa
  3 p. pl. - ponáhľajú
  past tense - ponáhľal
vojsť, pct. - to enter, to come in
  3 p. sing. - vojde
  3 p. pl. - vojdú
  past tense - vošiel
vôľa, f. - will; option; liberty
zodrať, pct. - to wear out
  3 p. sing. - zoderie
  3 p. pl. - zoderú
  past tense - zodral

Na ulici

In the Street

J.: Jožko
Š.: Štefko

J.: Tak čo, Štefko, čo budeme robiť teraz?
Š.: Ja som mal v úmysle ísť k holičovi, Musím sa nechať ostrihať. Oholiť by som tiež potreboval, už som zarastený, ako neviem čo.

J.: Ani by som nepovedal, že si zarastený. Obávam sa však, že holič bude mať teraz cez poludnie zatvorené. Myslím, že prv neotvorí, ako o druhej hodine.
Š.: Máš pravdu, Jožko. Pôjdem k nemu až zajtra ráno. Nemáš náhodou u seba dvojkorunovú známku? Musím poslať tento dopis strýkovi do Trenčína. Má k nám prísť na druhý týždeň, tak ho mamka prosia, aby im tam v Trenčíne u Nehery kúpil akýsi kožuch. Musím to poslať expres, aby to dostal včas.

J.: Počkaj, pozriem sa, či nemám nejakú tu známku .... Máš šťastie, tu mám tri korunové známky.
Š.: Tak mi daj dve, aspoň nebudem musieť ísť na poštu. Hen na druhej strane je schránka, ihneď to tam hodím.

J.: Teraz mi práve prišlo na um, že dlhujem odpoveď bratovi Ivanovi už dobré tri týždne. Budem mu musieť dnes večer napísať.
Š.: Kde vôbec je váš Ivan?

J.: V Bratislave na štúdiach. Študuje medecínu a veľmi sa mu to páči. ... Tak tu máš schránku na dopisy. Pusť to tam!
Š.: Čo myslíš, ako dlho to bude trvať, kým to strýko dostane?

J.: Ja myslím, že zajtra ráno by to tam malo byť. Teraz je dvadsať minút po jednej a o pol druhej vyberajú poštu. To to tam zajtra ráno určite bude. .... Pozri, Štefko, tu je nejaký nový mäsiarsky obchod.

Š.: Ten je tu už asi dva mesiace. To sa sem presťahoval zo Žiliny jeden mäsiar. Moja mamka tu kupujú niekedy a hovoria, že má veľmi dobré mäso a klobásu má tiež dobrú. Tvrdá je ako uhorský salám. .... My utekáme, ako by nás niekto chytal. Pozri, už sme u biografu!

J.: Čo to dnes dávajú? Kukni sa na tie obrázky!

Š.: To je niečo zamilovaného. Také filmy nemám rád.

J.: To by bolo niečo pre našu mamku, im sa také filmy páčia.

Š.: Prepáč, Jožko, za desať minút mi odchádza autobus. Bude lepšie, keď tam pôjdem už teraz, aby sa mi ušlo nejaké miesto na sedenie. Ten autobus je vždy plný.

J.: Dobre, Štefko, tak bež! .... A Štefko, mohol by si prísť k nám zajtra? Išli by sme spolu do divadla.

Š.: Nemôžem ti to sľúbiť, ale budem sa snažiť prísť. Keby som neprišiel do piatej hodiny, tak ma nečakaj. Do videnia, Jožko.

J.: Do videnia, Štefko a príď!

Slovíčka k článku "In the Street"

dlhovať, dur.		- to owe
3 p. sing.	- dlhuje	
3 p pl.	- dlhujú	
past tense	- dlhoval	
kožuch, -a, m.		- furcoat, fur
mäsiar, -a, m.		- butcher
mäsiarsky, adj.		- butcher
zarastený, adj.		- bearded; hairy; overgrown

V hoteli

At the Hotel

Š.: pán Šrobár
Ú.: prijímací úradník

Š.: Minulý týždeň som si u vás objednal jednoposteľovú izbu na meno Pavol Šrobár.
Ú.: Ano, pán Šrobár; ja si na to pamätám. Sám som to zapisoval. Máte jednoposteľovú izbu s kúpeľňou. Je to na druhom poschodí, číslo 28. Buďte tak laskavý a vyplňte najprv registračnú kartičku.

Š.: Na ktorú stranu má ta izba okná, do ulice, lebo do dvora?
Ú.: Všetky sudé čísla majú okná do dvora, liché do ulice.

Š.: To som veľmi rád, lebo ja mám veľmi ľahký spánok, každá električka by ma vzbudila.
Ú.: Naše izby sú veľmi tiché, i tie od ulice. Všetky okná sú dvojité. Ako dlho sa tu zdržíte?

Š.: Najmenej týždeň, a možno aj dlhšie. Bude to záležať na tom, či budem stačiť všetko na úradoch vybaviť. Viete, ja si potrebujem vybaviť cestovný pas a iné veci, na druhý týždeň idem na obchodnú cetu do Rakúska, Juhoslávie a Bulharska.
Ú.: Vynasnažíme sa, aby ste mali u nás príjemný pobyt. Náš hotel je skoro v samom centru mesta, máte všetko blízko, biograf je priamo naproti a všetky úrady sú na druhej strane námestia, vedľa parku.

Š.: Potrebujete vidieť moje doklady?
Ú.: Nie prosím, to nie je potreba. Tu je váš kľúč, prosím, odovzdajte ho tu vždy, keď pôjdete von.

Š.: Kde je výťah, prosím?
Ú.: Výťah je vľavo od schodov. Zriadenec vás zavedie na izbu a odnesie vám kufry.

Slovíčka k článku "At the hotel"

dvor, m.	-	courtyard, yard, court
električka, f.	-	streetcar
izba, f.	-	room
lichý, adj.	-	odd (number)
prijímací úradník, m.	-	receptionist
sudý, adj.	-	even (number)
týždeň, m.	-	week
vybaviť si pas	-	to get a passport
vynasnažiť sa, pct.	-	to try, to do one's best
vyplniť, pct.	-	to fill
výťah, m.	-	elevator
vzbudiť, pct.	-	to wake up
zdržať sa, pct.	-	to stay
zriadenec, m.	-	bellhop

Vojenské školy

Military Schools

Š.: pán Šrobár
Mjr: major Uher

Š.: Pán major, práve som čítal článok v novinách o chystaných zmenách vo vojenskom školstve. Tak sa mi zdá, že sa to všetko mení proti tomu, čo bolo prv.

Mjr: Nie že sa to všetko mení, pán Šrobár, ale mnoho sa už aj zmenilo. Dnes každý príslušník praporčíckeho sboru musí mať úplné stredoškolské vzdelanie.

Š.: A aké vzdelanie sa buđe vyžadovať od dôstojníkov?

Mjr: Od dôstojníkov sa už teraz vyžaduje vysokoškolské vzdelanie.

Š.: Chcete tým povedať, že každý dôstojník musí mať Vojenskú vysokú školu?

Mjr: Nie, nemusí. Povedal by som, že armáda bude vždy potrebovať aj absolventov civilných vysokých škôl ako na príklad lekárov, inžinierov, vojenských sudcov a pod. Vysoké vojenské školy majú v základe tri smery.

a) pre veliteľské a štábne funkcie, kde absolvent získa, titul inžinier-organizátor
b) smer inžinierov špecialistov s titulom inžinier-špecialista
c) smer typických vojenských inžinierov špecialistov

Š.: Bude mať armáda aj vlastné stredné školy?

Mjr: Ano. Každý člen praporčíckeho sboru musí absolvovať vojenské odborné stredné školy strojnícke, ekonomické, dorozumievacej techniky a zdravotnictva.

Š.: Kto sa môže prihlásiť do týchto škôl?

Mjr: Každý zdravý mladý muž, ktorý absolvoval ZDŠ.

Slovíčka k článku "Military School"

ekonomická stredná škola	-	High School - economics
chystaný, adj.	-	planned
povedať, pct.	-	to say, to tell
prv, adv.	-	sooner, before, formerly
stredná škola dorozumievacej techniky	-	High School - communications technology
strojnícka stredná škola	-	technical high school - machines
teraz, adv.	-	now
v základe	-	basically
vyžadovať, dur.	-	to require, to demand
získať, pct.	-	to gain, to earn, to acquire
ZDŠ - základná deväťročná škola	-	elementary nine year school

Na ktorú otázku človek nemôže odpovedať ano?

????

Spíš?

Military Uniform
Časť I

Š.: pán Šrobár
Mjr: major Uher

Š.: Ja neviem, či som taký zábudlivý, alebo sa mi to len zdá, ale tie vojenské uniformy sú, tuším, každý rok iné.
Mjr: Skoro máte pravdu, pan Šrobár. Od roku 1964 sa vojenská rovnošata podstatne zmenila.

Š.: Ešte do nedávna boli poddôstojnické hodnostné označenia podobné ako sovietske a teraz vypadajú ako "frčky" prvej Republiky.
Mjr: Ano, hodnostné označenia boli upravené. K tejto zmene došlo na základe požiadaviek samotných vojakov a je to v súlade i s mienkou verejnosti.

Š.: Aká je farba rozlišovacích znakov a rovnošatových gombíkov?
Mjr: Pre dôstojníkov a generálov je zlatistá pre praporčíkov a poddôstojníkov v ďalšej službe striebristá a pre vojákov základnej služby bronzová. To preto, aby sa dosiahlo výraznejšieho vzhľadového odlíšenia jednotlivých kategorií vojakov.

Š.: Videl som, že niektorí vojaci nosia na vychádzku len košele - bez blúzy. A či to môžu?
Mjr: Ano, môžu. Už predminulého roku obdržali vojaci základnej služby praktickú letnú košeľu bundovitého strihu. Tieto košele sa môžu nosiť na vychádzku bez blúzy.

Š.: A prosím vás, že už tak o tom hovoríme, kto môže nosiť extrovky?
Mjr: Teraz i mužstvo nosí extrovky. Tým, že sme pre vojakov zaviedli nové poľné oblečenie vzoru 60, ktoré v tomto smere nahradilo starú súkennú uniformu, bolo treba riešiť otázku, v čom budú vojaci chodiť na vychádzky. Nová rovnošata (extrovky) pre vojakov základnej služby je podobného strihu ako služobná rovnošata 62 pre vojakov z povolania. Nosí sa bez opasku.

Slovíčka k článku "Military Uniform"

bronzový, adj.	-	(of) brass (color)
extrovky, f.pl.	-	class A uniform
frčky, f.pl.	-	NCO's rank insignia
gombík, m.	-	button
mienka verejnosti	-	public opinion
odlíšenie, n.	-	difference, discrimination
podstatne, adv.	-	substantially
podstatný, adj.	-	substantial
požiadavka, f.	-	demand, claim
rovnošata, f.	-	uniform
rozlišovací, adj.	-	distinctive
rozlišovať, dur.	-	to distinguish
striebristý, adj.	-	(of) silver (color)
strih, m.	-	style, fashion, cut
súkenný, adj.	-	woolen cloth
tušiť, dur.	-	to suppose, to guess
upravený, adj.	-	adjusted, modified
vojak z povolania	-	regular army soldier
výrazný, adj.	-	expressive
vzhľadový, adj.	-	appearance (wise)
zábudlivý, adj.	-	forgetful
zabudnúť, pct.	-	to forget
zlatistý, adj.	-	(of) gold (color)

Military Uniform
Časť II

Š. - pán Šrobár
Mjr.- Mjr Uher

Š.: Teraz už nie je vidieť tak moc tie okrúhle čapice so štítkem.
Mjr: Tie nosia teraz už len príslušníci čestných jednotiek pražskej a bratislavskej posádky a príslušníci hradnej a pohraničnej stráže. Ostatní nosia k uniforme lodičku. Ženy v armáde nosia čiapku "letušku".

Š.: A aké topánky budu nosiť vojaci k extrovkám?
Mjr: K vychádzkovej rovnošate dostávajú vojáci základnej služby čierne poltopánky a zelené ponožky, které si prv vojaci kupovali sami.

Š.: Všimol som si, že mnoho vojakov nosí "šušťák". Má to snad už teraz každý vojak?
Mjr: Každý vojak teraz má jeden nepremokavý plášť do dažďa tzv. "šušťák".

Š.: Majú letci ešte stále sivomodrú uniformu?
Mjr: Nie. Sivomodrá farba už zmizla úplne, s tou sa už vôbec nepočíta. Všetky vojenské rovnošaty sú vo farbe khaki. Pri všetkých týchto zmenách sa rešpektovala zásada praktickej účelnosti a maximálnej hospodárnosti.

Slovíčka

okrúhly, adj.	- round
čestný, adj.	- of honor
lodička, f.	- service cap (resembling a flat bottom boat)
čiapka, f.	- cap
čiapka letuška	- service cap for women
topánky, f. pl.	- shoes
poltopánky, f.pl.	- dress shoes (low quarters)
šušťák, m.	- raincoat
sivomodrý, adj.	- gray-blue
účelnosť, f.	- purposefulness

PICTURES

depicting Slovak landmarks, landscapes,

cities, people and national costumes

96

Štátna hvezdáreň pod Lomnickým štítom
State observatory on the Lomnica Peak

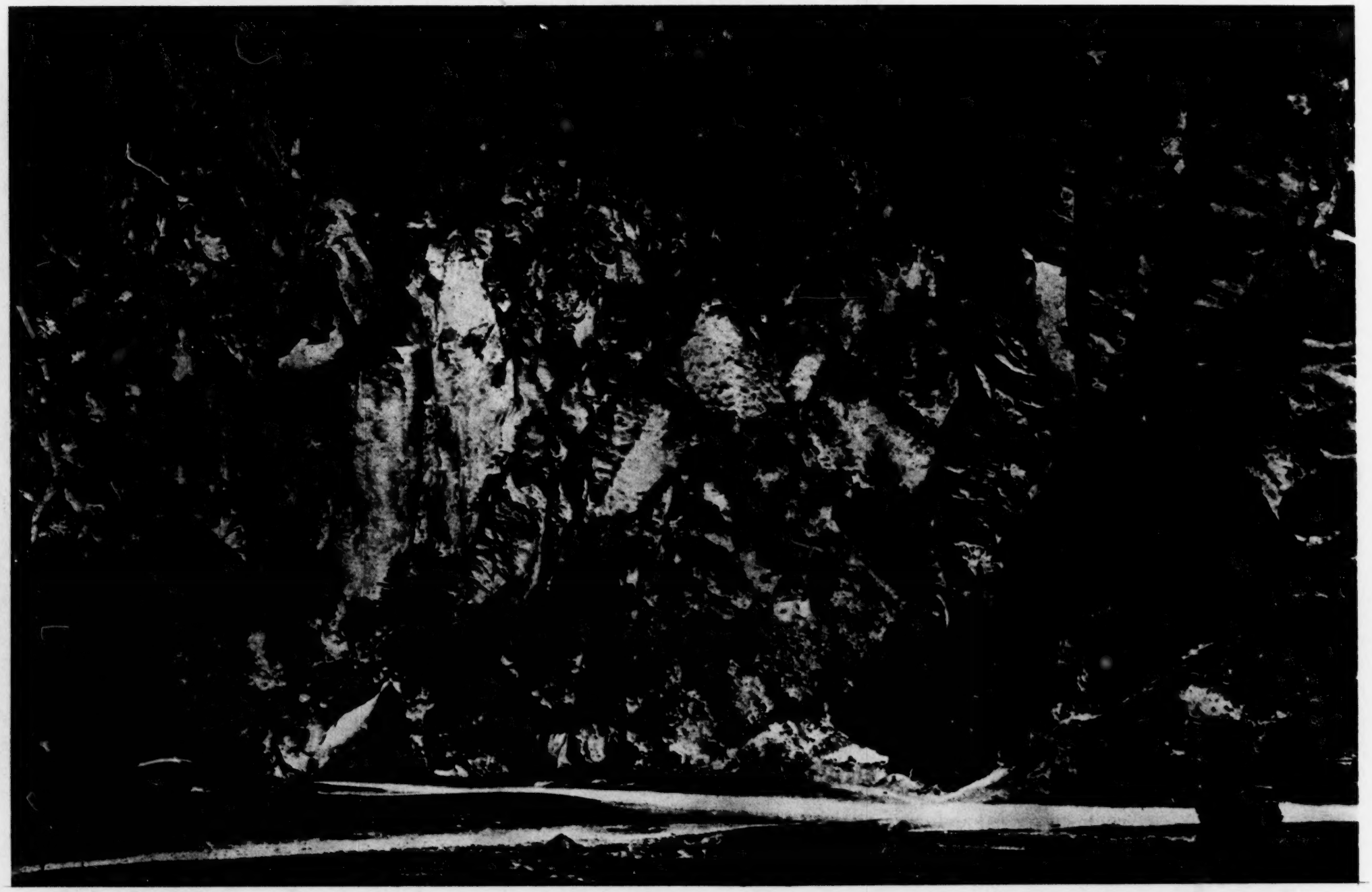

Súľovské skaly
Súľov Rocks

93
98

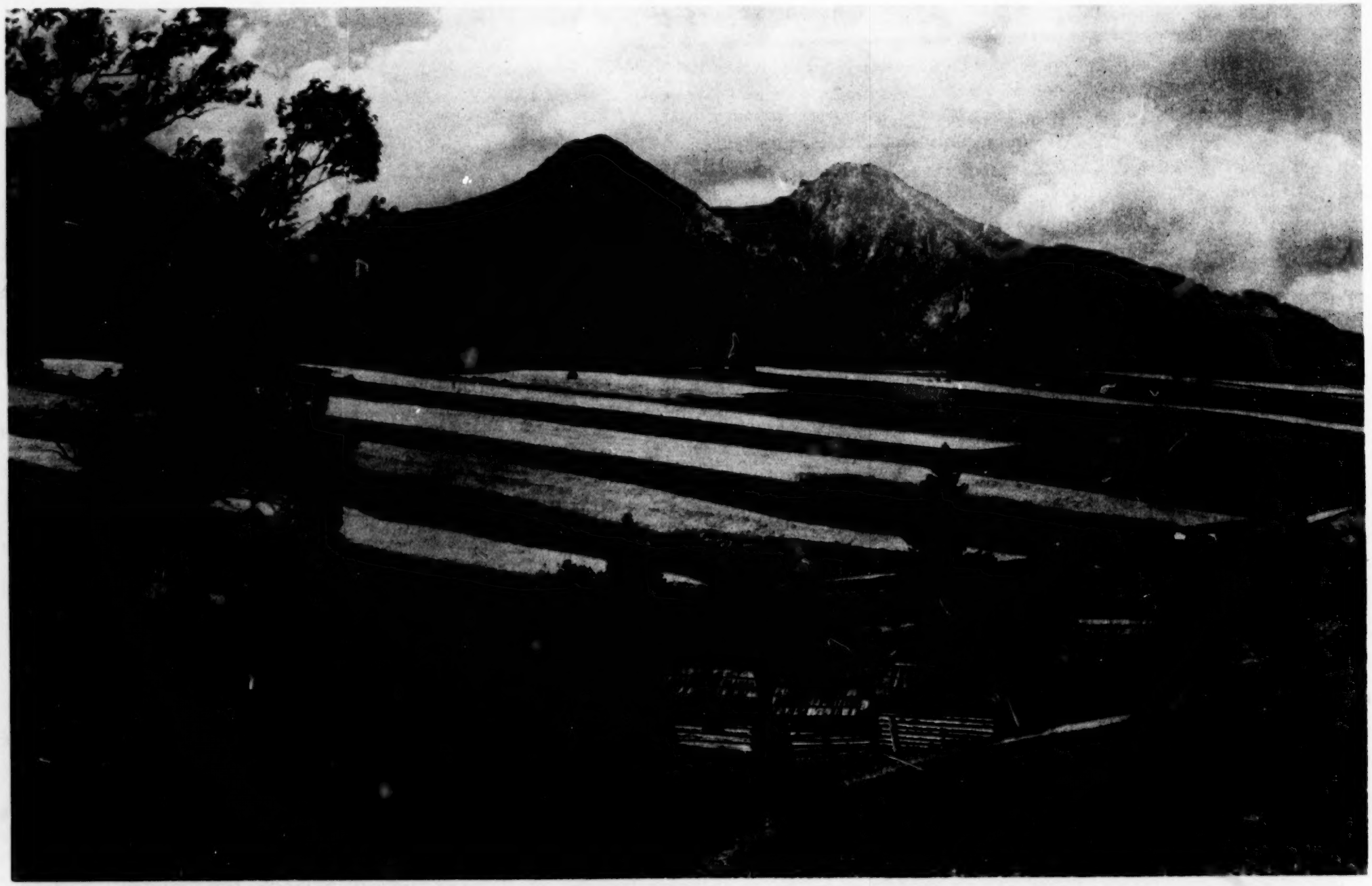

Motiv zo Ždiaru
Ždiar landscape

94 99 66

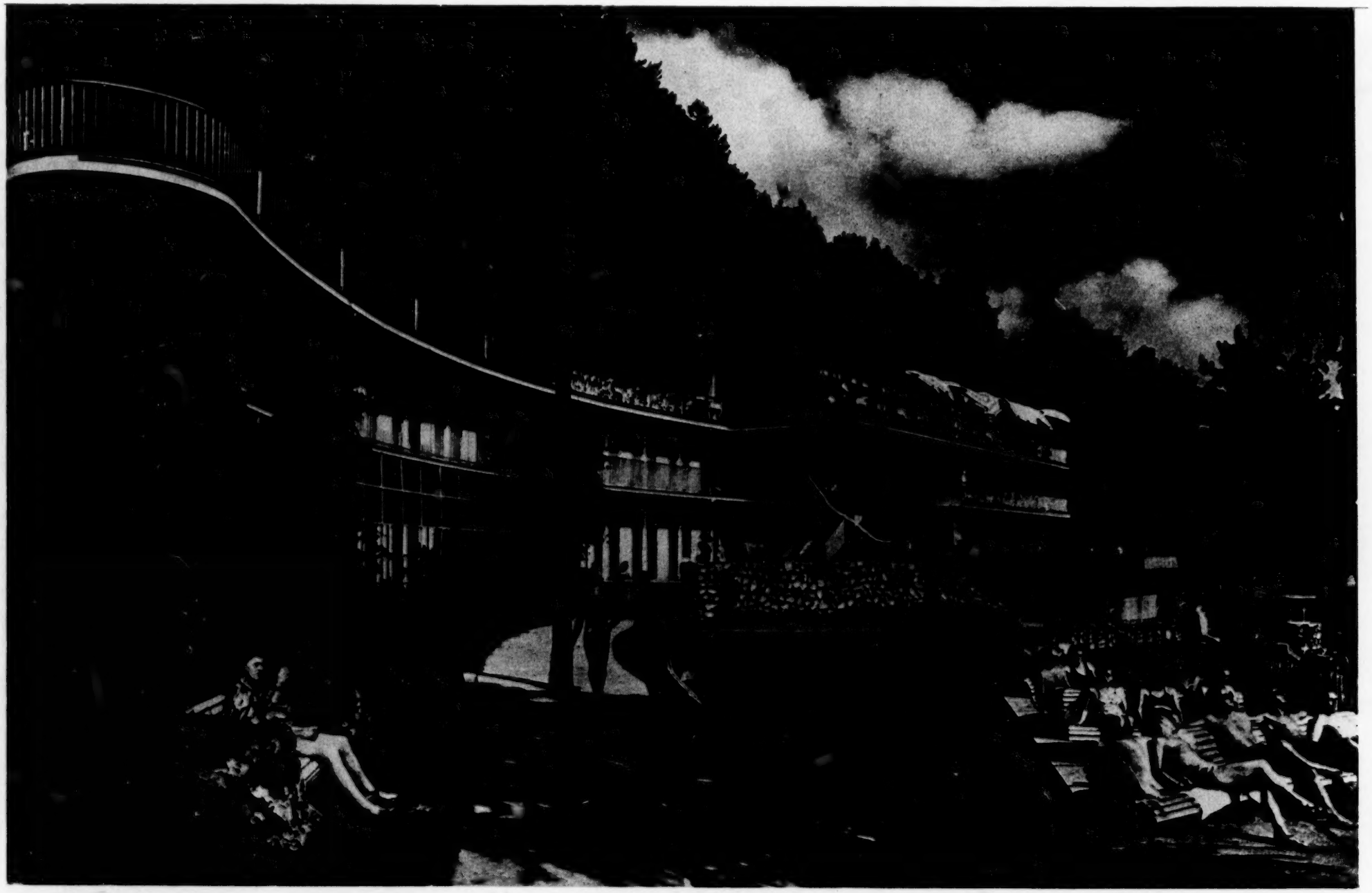

Trenčianske Teplice, prírodný bazén
Trenčianske Teplice, New swimming pool

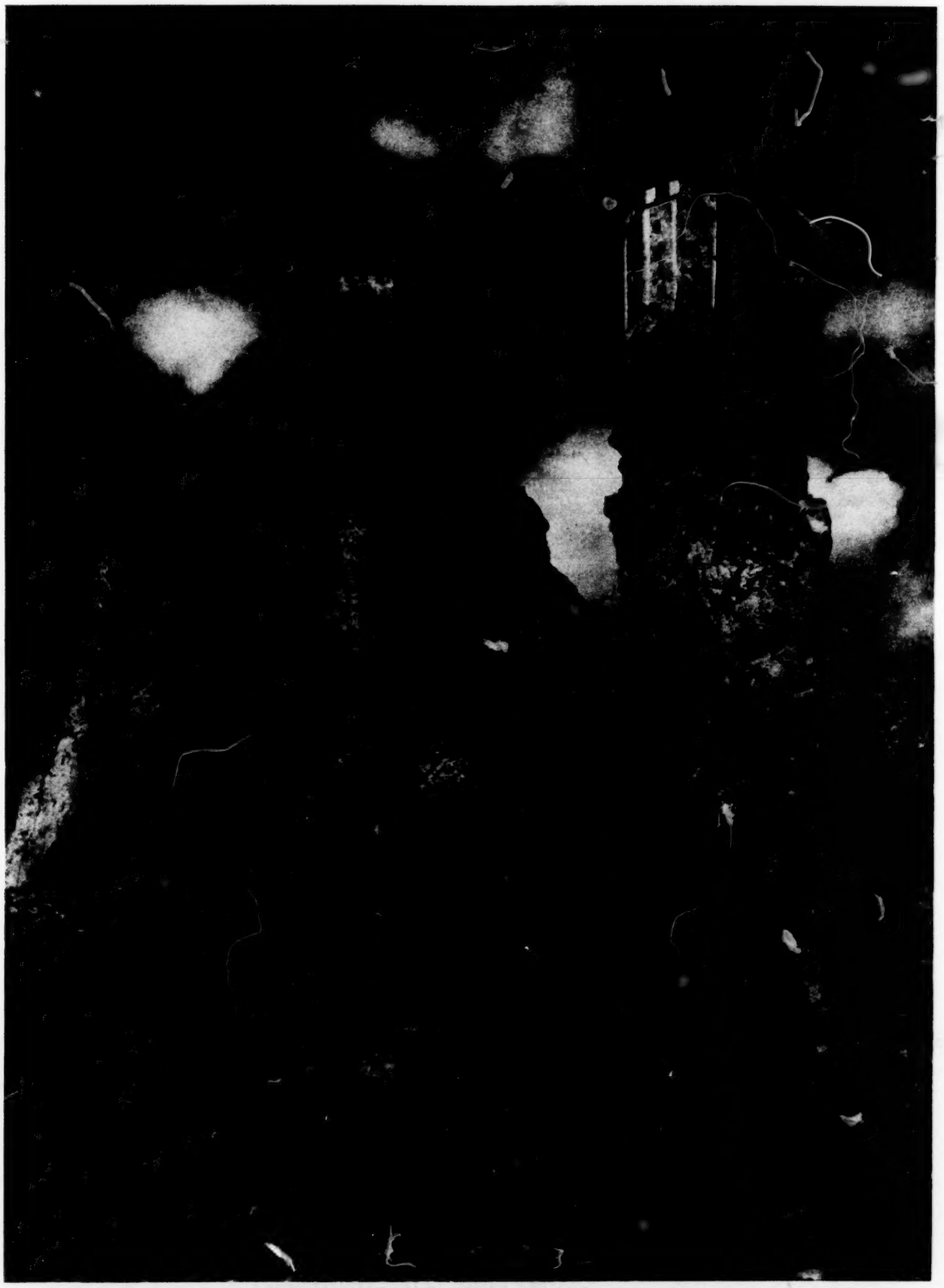

Hrad Devín, južná strana
Ruins of Devín Castle, South side

100

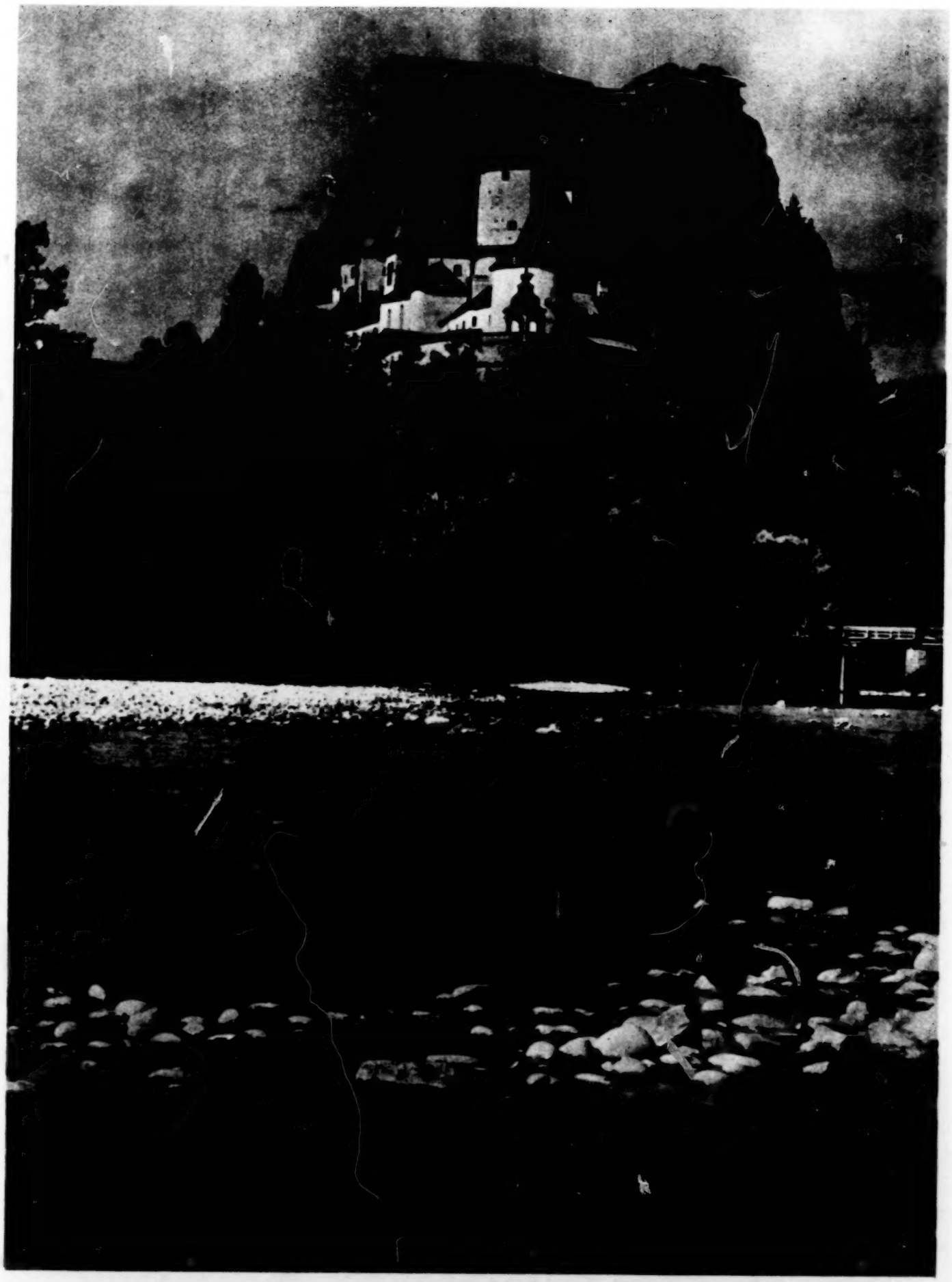

Oravský zámok (XIII.—XVIII. stor.)
Orava Castle (Between 13th and 18th cent.)

Bratislavský hrad
Bratislava, View of Castle

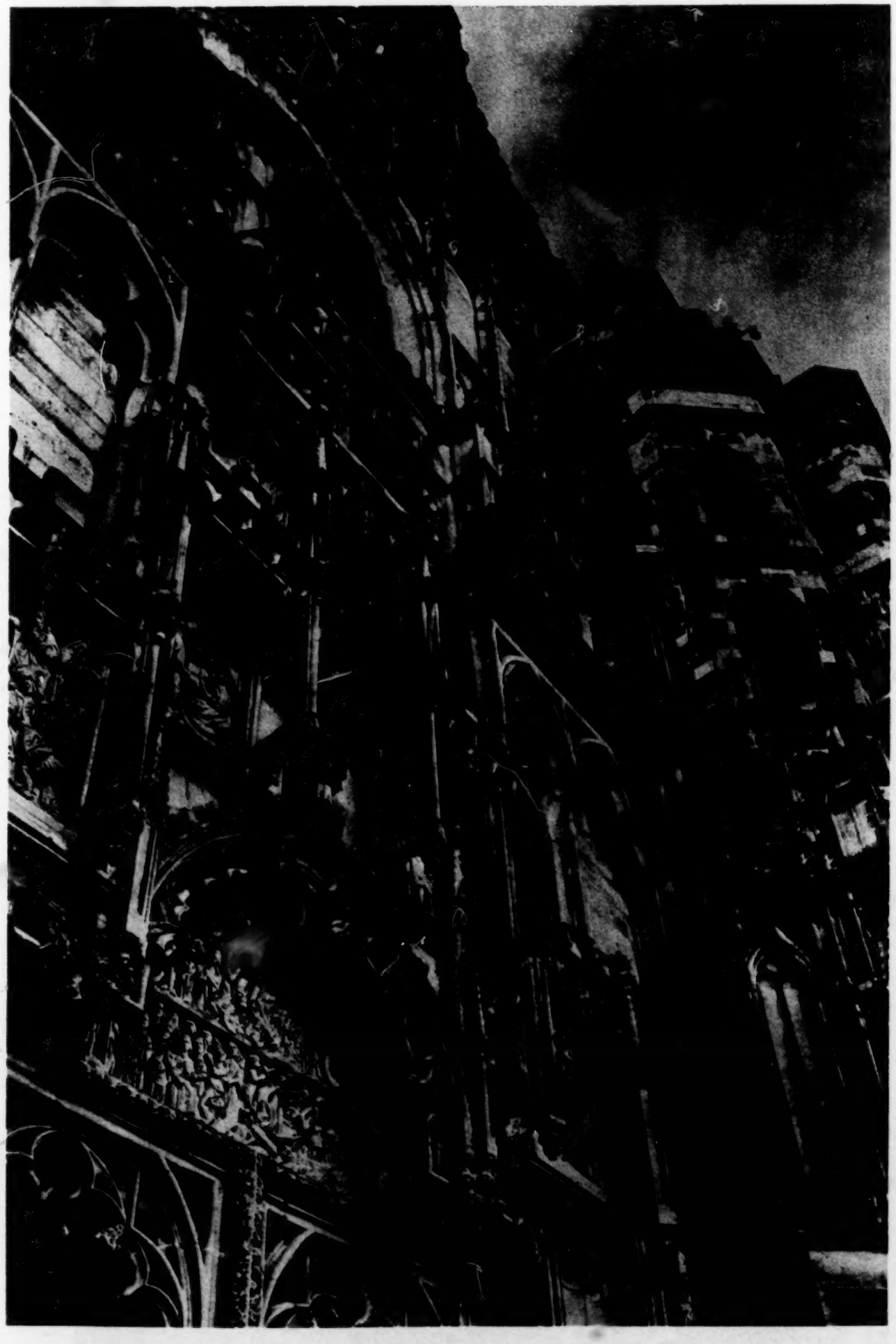

Košice, severné priečelie dómu (XV. stor.)
Košice, Cathedral (15th century)

Banská Štiavnica, Nový zámok (1564)
Banská Štiavnica, New castle (1564)

Bratislava, Michalská brána (XIV.—XVIII. stor.)
Bratislava, Michael Gate (Between 14th and 18th cent.)

Popradské pleso, staré limby
Lake of Poprad, Old stone-pine trees

Kúpele Piešťany, park Thermia Palace
Piešťany Spa

Horehronie, zábavy chlapcov pri pasení
Upper Hron valley, Shepherd boys at play

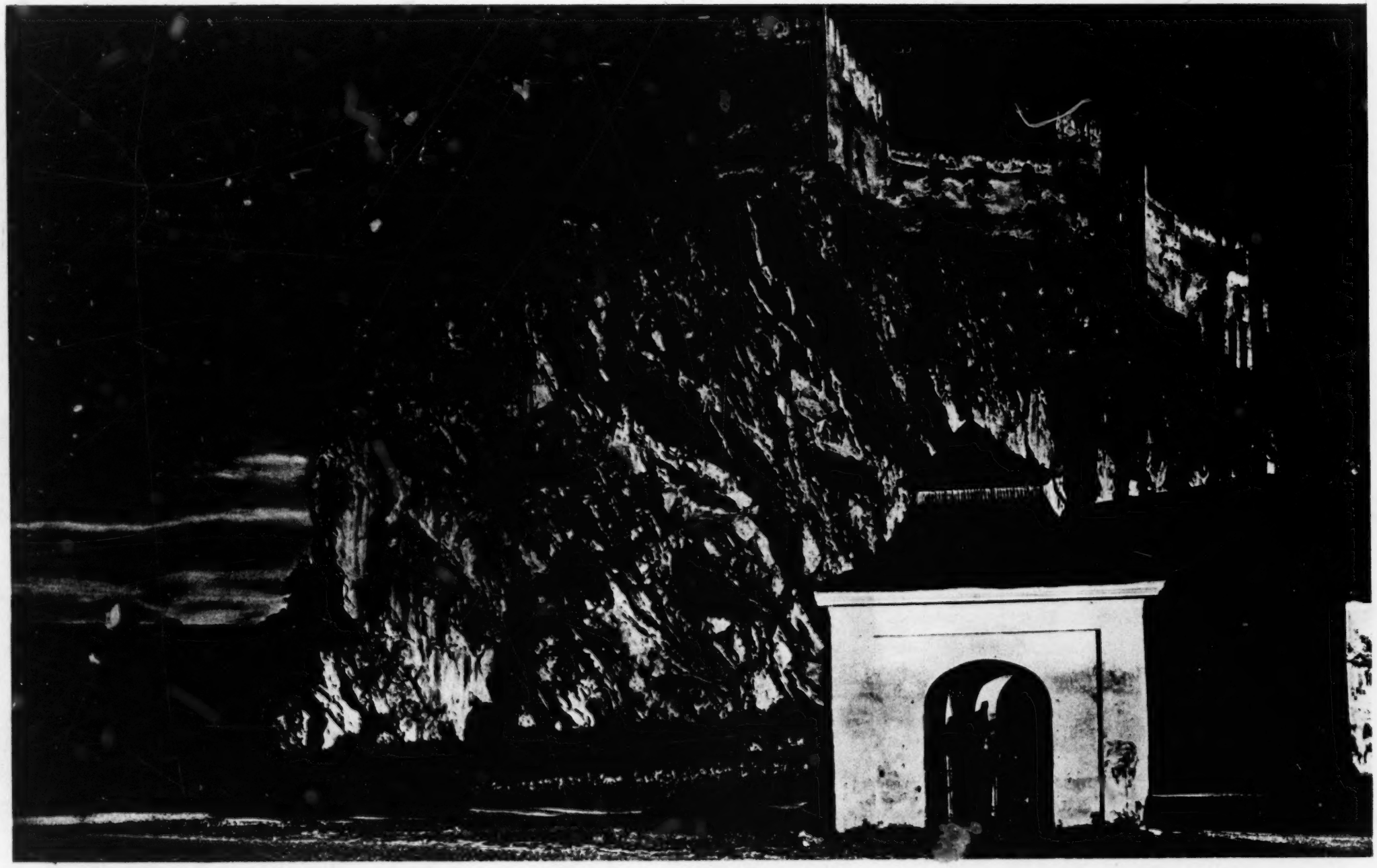

Hrad Beckov (renov. v XVI. stor.)
Ruins of Beckov Castle (renovated in the 16th century)

Očová, gazda v kožuchu
Očová, Peasant in pelt

Chlapci z Dobrej Nivy
Boys from Dobrá Niva

111

Veľký Lôm, dievča v parte
Veľký Lôm. Girl's headdress 112

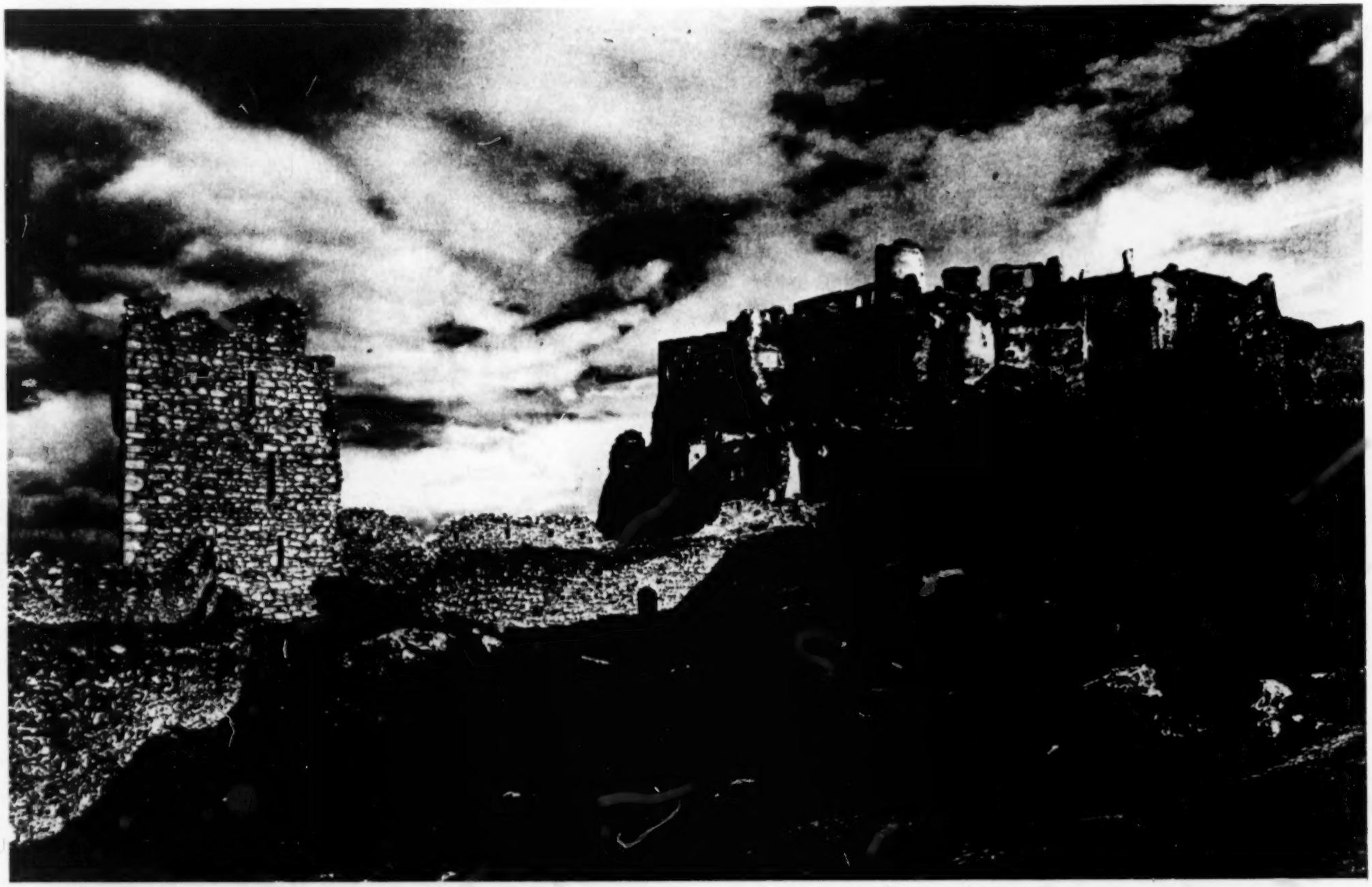

Spišský hrad, nádvorie
Spiš Castle, Courtyard

Matka s dieťaťom z Očovej
Mother with child from Očová

Vysoké Tatry od juhu
High Tatras from the South

Zábava dievčat na Horehroni
Upper Hron valley, Girls at play

Bratislava, „Avión“
Bratislava, „Avion“

VOCABULARY

A

aby, conj. - so that, that...may, might, should
aby som aby sme
aby si aby ste
aby aby
Poveda1 mi, aby som to urobi1. - He told me to do it.
ačkoľvek, conj. - though, although
ačkoľvek = hoci, hoc, čo aj
(Czech: ačkoliv)
Nekúpi1 to, ačkoľvek ma1 peniaze. - He didn't buy it, although he had money.
ahjaj, interjection - (expresses negation:)far from it, just the opposite, nonsense!
(Czech: kdepak!)
achkať, dur. - to sigh, to complain of or about, to lament
achkať = vzdychať, stonať, nariekať, žalovať sa
Ženy achkali,čo majú roboty. - Women complained about how much work they have.
aj, conj. - (and) also, including (inclusively)
aj = i
aj...aj - both...and...
Všetci hovorili naraz, otec, matka aj dcera. - They all talked at the same time, father, mother and daughter, too.
Da1 každému,aj mne. - He gave to everyone, to me also.
Pojdete tam aj vy aj on. - Both you and he will go there.
aj, interjection - expresses lament
ako, adv. - how
(Czech: jak)

Ako se máte? - How are you?

Ako je tu pekne! - How nice it is here!

Urobi1 to, ako vy. - He did it like you.
(Czech: jako)
akokoľvek, adv. - no matter how
(Czech: jakkoli(v)
Akokoľvek sa snažil, nedarilo sa mu to. - No matter how he tried, he didn't succeed.

akosi, adv. - somehow
akosi = nejako, dajako
(Czech: jaksi)
akože, adv. - how; of course
Akože sa vám darí? - How are you getting on?
akože = pravdaže, áno
Prídeš večer? - Akože. - Will you come tonight? - Of course.
Máš peniaze? - Akože. Mám. - Do you have money? - Of course. I do.
akožto, adv. - as
akožto ako
(Czech: jako, jakožto)
Akožto učiteľ, musíte vedieť, že sa to tak robiť nedá. - As a teacher you must know that you cannot do it that way.
aký, adj., interrogative pronoun - what (kind)
(Czech: jaký)
Aké sú to stromy? - What kind of trees are they?
Aká pomoc! Nedá sa nič robiť. - Come what may! There is nothing one can do.
akživ, adv. - never
akživ = jakživ
(Czech: jakživ, jaktěživ)
Akživ som ho nevidel. - I never saw him in my life.
alebo, conj. - or, or else
(Czech: anebo)
buď - alebo - either...or
árešt, -u, m. - prison, jail, dungeon
árešt = väzenie, žalár
(Czech: vězení, žalář)
Sedí v árešte. - He is in jail.
áreštant, -a, m. - prisoner, convict
áreštant = väzeň
(Czech: vězeň)
áreštovat, dur. - to arrest, to inprison, to put in prison
-uje, -ujú
áreštovat = väznit, uväznit
(Czech: uvěznit, věznit)
Ministerstvo vydalo rozkaz, aby ho áreštovali. - The ministry issued a warrant for his arrest.
atomčík, -a, m. - warmonger threatening to use an atomic bomb
(from Russian)
automat, -u, m. - submachine gun; vending machine; automatic machine
automat (weapon) = samopal
(Czech: samopal; automat)

automatčík, -a, pl. -ci, m. - submachine gunner
automatčík = samopalník
(Czech: samopalník)
voják vyzbrojený samopalom
(automatom)
azda, particle - perhaps, maybe, possibly
azda = možno, hádam, snáď
(Czech: snad)
Azda príde. - Perhaps he'll come.
Azda sa len nebojíš? - You're not afraid, are you?

B

ba, particle - emphasis on yes or on no
ba hej, ba áno - (by all means) yes
ba veru, ba ozaj - indeed yes
Ba predsa mám pravdu. - I'm right! No, you're not!
Ba nemáš! Ba mám! I am, too!
badkať, dur. - to walk slowly (making short steps)
-á, -ajú
badkať = krivkať
Ona badkala po jeho boku. - She was walking slowly by his side.
badúriť, dur. - to provoke, to stir up, to incite (to), to urge on, to spur to action
-i, -ia
badúriť = podpichovať, podnecovať
(Czech: podněcovat, nabádat)
Badúrila brata proti nemu. - She was inciting her brother against him.
baganče, -í, pl. f. - workshoes
baganče = topánky (z hrubej kože)
(Czech: boty (z hrubé kůže)
bachnúť, pct. - to hit, to strike, to give s.o. a blow
-nú
bachnúť - udrieť
(Czech: praštit, uhodit, udeřit)
Bachnul ho palicou. - He hit him with a stick.
Jano bachol rukou na stôl. - John struck the table with his hand.

bajúzy, -ov, m. pl. - mustache
bajúzy - fúzy
(Czech: vousy)
Mal bajúzy ako maďarský husár. - He had a mustache like a Hungarian cavalryman.

bak, -u, m. - stain, speck, spot
bak - škvrna, fľak
(Czech: skvrna, flek)
V čiernej farbe biele baky. - White specks in the black paint.

bakuľa, -le, -kúľ, f. - (big) stick
bakuľa - hrubá palice
(Czech: hůl)
V pravici držal bakuľu. - He was holding a (big) stick in his right hand.

balušiť, -ia, dur. - to be delirous, to rave; to talk in one's sleep
balušiť - tárať,
blúzniť,
hovoriť zo sna,
v horúčke
(Czech: blouznit)
Balušila celú noc. - She was talking in her sleep all night.

balušivý, adj. - delirious
balušivý - blúznivý
(Czech: blouznivý)

bambuch, -a, m. - belly, abdomen; stupid person
bambuch - brucho,
bachor;
blbec
(Czech: břicho - belly)
Ty bambuch akýsi! - You idiot!

baňa, -e, f. - mine
bane na uhlie - uhoľné bane
bane na zlato
(Czech: důl

baník, -a, pl. -ci, m. - miner
baník - haviar
(Czech: horník)

bánosť, -ti, f. - regret, sorrow; remorse, compassion
bánosť - ľútosť
(Czech: lítost)
Nemajte za bánosť. - Don't have regrets, don't be sorry.

bár, bárs, part. - What do I care?
(usually: bár by) It makes no difference to me.
bár - kiež, kiežby, nech, Maybe, if you wish.
nech len, keby, keby len,
aj keď, aj keby, hoci,
hoci aj, hoci by aj
(Czech: ať, ať jen, kdyby,
kdyby jen; když; třeba
Chudobný človek bár by nežil. - It would be better for a poor person not to live.
Pôjdem s vami bárs hneď. - I'll go with you right away if you want to.

bárať, dur. - to penetrate; to crumble, to break down
-a, -ajú
bárať - prenikať, boriť, rúcať
(Czech: pronikat, bořit)
Slabuške zavolanie báralo hmlu. - A weak call penetrated the fog.

bárčo, bársčo, indef. pronoun - anything, no matter what
bárčo - hocičo, čokoľvek
(Czech: cokoliv)
Dajte mi bárčo! - Give me anything!
Nech robí bárčo, nič sa mu nedarí. - No matter what he does, nothing goes right for him.

bárs-, bár-,(prefix) - (suffix, in Czech) - koliv
bárskade - kudykoliv - anyway
bárskedy - kdykoliv - anytime
bárskto - kdokoliv - anyone
bársaký - jakýkoliv - any kind

barina, f. - wet marshy place
barina - mláka, močanina
(Czech: močál)
V barinách krkali žaby. - Frogs were croaking in the marshes.
odvodniť barinu - to drain the marsh
brodiť sa v barine - to ford the marsh

batožina, -y, f. - luggage, baggage
batožina - kufre, batohy, balíky
(Czech: zavazadlo)

bavečka, -y, f. - toy
bavečka - hračka, zábavka
(Czech: hračka)

bes, -u, m. - anger, rage, fury, wrath
bes - besnenie, zurivosť, hnev
(Czech: vztek)
V bese rozbil všetko. - In rage he broke everything.
vietor ako bes - wind is raging
Hnal sa ako bes. - He ran furiously.
stváral besy - he was raging
besniť sa, -í, -ia, dur. - to rage, to be furious, to play nasty tricks on s.o.
besniť sa - zúriť, vyčínať, vystrájať
(Czech: vyvádět, zuřit)
Naši nepriatelia besnia. - Our enemies are furious.
besnota, -y, f. - rabies; madness, rage, fury
besnota - choroba zvierat; zúrivosť
(Czech: vzteklina; zuřivost)
Smiech ho rozzúril až do besnoty. - Laughter enraged him to the point of madness.
besný, adj. - rabid; mad, furious, raging
besný - postihnutý besnotou; zúrivý, šialený, divý, strašný
(Czech: vzteklý)
beťár, -a, m. - rogue, crook; hooligan, hoodlum
beťár - lapaj, huncút
(Czech: rošťák, uličník, darebák)
beťárčiť, -i, -ia, dur. - to play tricks on s.o., to rage
beťárčiť - robiť samopašné kúsky, stvárať, vyvádzať
(Czech: vyvádět, řádit)
bibas, -a, m. - stupid fellow, blockhead, dunce
bibas - hlupák, mamlas,
(Czech: hlupák)
Na čo čakáš, ty bibas akýsi? - What are you waiting for, you blockhead?
bielizeň, -e, f. - underwear; bed sheets and pillowcases
pánska -
dámska - bielizeň
posteľná -
(Czech: prádlo)
pánské -
dámské - prádlo
ložní -

bitkár, -a, m. - brawler, hooligan, swashbuckler
bitkár - bitkoš
(Czech: rváč, výtržník)

bľach, -u, m. - plate-metal, tin-plate
bľach - plech
(Czech: plech)

blizňa, -ňaťa, pl. -átá, n. - twin
blizňa - dvojča
(Czech: dvojče)

blk, -u, m. - flame, fire
blk - oheň, plameň, požiar
(Czech: oheň, plamen)

Za chvíľu bolo niekoľko domov v blku. - After a while several houses were in flames.

blkať, -á, -ajú, dur. - to flame, to blaze, to flare; to be burning with (a desire)

blkotať, -oce, -ocú, dur.
blkať - horieť plameňom, planúť, žiariť
(Czech: plápolat; planout; zářit)

Oči mu blkali radosťou. - His eyes were full of joy.

oheň blkotá - the fire is blazing brightly

blkotavý, adj. - flaming
blkotavý - horiaci plameňom, blčiaci
(Czech: plápolající)

bľuskať, -á, -ajú, dur. - to look, to wink
na koho, na čo, po kom, po čom (also without object)
bľuskať - pozerať, mihať očami, mrkať
(Czech: koukat, mrkat)

Bľuskal na ňu spod obočia. - He looked at her from under his eyebrows.

bľuskať po dievčatách - to be a girlwatcher

bľusknúť, -ne,-nú,-kol, pct. - to look, to wink
bľusknúť - pozrieť, mrknúť, mihnúť očami
(Czech: kouknout, mrknout)

Bľuskol očami okolo seba. - He looked quickly around.

Bľuskol na ňu jedovatým okom. - He looked at her with an evil eye.

bocian, -a, m. - stork
(Czech: čáp)
(Ona) má krk ako bocian. - She has a neck like a stork (long).
prišiel bocian - narodilo sa dieťa - the stork arrived
bocianča, -aťa, pl. -atá/ or -ence, n. - baby stork
bočka, -čiek, f. - cask, keg, barrel
bočka - bečka
(Czech: bečka)
bočka vína - cask of wine
bodka, f. - dot; full stop; point; mark
(Czech: tečka, znamínko)
desatinná bodka - decimal point
dve bodky nad ä
a . a = a^2 - multiplication mark
Jano splnil svoju povinnosť do poslednej bodky. - John fulfilled his obligation to the fullest.
bodkastý, adj. - spotted, dotted
bodkavý, adj.
bočkovaný, adj.
(Czech: tečkovaný)
bodkočiarka, f. - semicolon
(Czech: středník)
bocheň, -chňa, m. - loaf (of bread)
bocheň - peceň, bochník)
(Czech: bochník)
borica, -e, f. - pine
borica - borovica
(Czech: borovice)
Sedel pod veľkou boricou. - He was sitting under a large pine tree.
borsuk, -a, m. - badger
borsuk - jazvec
(Czech: jezevec)
Chodí ako lačný borsuk. - He walks like a hungry badger.
bosorák, -a, m. - sorcerer
(Czech: čaroděj)
bosorka, -y, -riek, f. - witch, sorceress
(Czech: čarodějnice)
bozk, -u, m. - kiss
(Czech: polibek)
boskať, -á, -ajú, pct. - to kiss
(Czech:políbit)
bozkávať, -á, -ajú, dur. - to kiss
(Czech: líbat)

braček, -a, m. - brother (meaning more a good friend than a relative)
braček - priateľ, kamarád /diminutive form/
(Czech: bratřík, bratříček)
Kam idete, bračekovci? - Where are you going, boys?
bratanec, -nca, m. - cousin (male)
bratanec - bratranec
(Czech: bratranec)
bratať sa, dur. - to be friend with someone, to make friend with someone, to become friends
bratať sa - priateliť sa, kamarádiť sa
(Czech: přátelit se, kamarádit se)
brav, -a, pl. -y, m. - pig, hog, swine
(Czech: vepř)
bravčiar, -a, m. - hog trader
bravčovina, -y, f. - pork (meat)
(Czech: vepřová)
bravčový, adj. - pork
(Czech: vepřový)
brčka, -y, f. - lock, curl
(Czech: kučera)
brčkavý, adj. - curly-headed
(Czech: kučeravý)
bídnuť, -ne, -nu, dur. - to wade in or through
bídnuť - brodit sa, predierať sa
(Czech: brodit se, prodírat se)
Bídne snehom po kolena. - He's walking through knee-deep snow.
brechať, -á, -ajú, dur. - to bark, to yap
brechnúť, -ne, -nu, pct.
(Czech: štěkat, štěknout)
brechot,-u, m. - barking, yapping
(Czech: štěkot)
brhliť, -í, -ia, dur. - to rub; to scrub, to scour
brhliť - drhnúť, trieť
(Czech: třít, drhnout)
Brhlil si tvár. - He was rubbing his face.
brizancia, -ie, f. - explosiveness
brizancia - trhavosť, výbušnosť
(Czech: trhavost, výbušnost)
brizantný, adj. - explosive
brizantný - trhavý, výbušný
(Czech: výbušný, trhavý)

brud, -u, m. - dirt, filth
brud - nečistota, špina
(Czech: nečistota, špína)

brudný, adj. - dirty, filthy
brudný - nečistý, špinavý, hnusný
(Czech: nečistý, špinavý, ošklivý)

burgyňa, -e, f. - turnip, (sugar) beet
burgyňa - repa
(Czech: řepa, řípa)

bútľavý, adj. - rotten, decayed(about wood)
bútľavý - prachnivý, nahnilý, dutý
(Czech: prachnivý)

bútľavina, -y, f. - rotted wood
bútľavina - sprachnivené drevo
(Czech: zprachnivělé dřevo)

Naoko zdravý strom má v sebe- bútľavinu. - Healthy tree on the outside and rotted (decayed) on the inside.

C

ceruza, f. - pencil
ceruza - tužka
(Czech: tužka)

cez, preposition with acc. - through
(Czech: přes, skrz)

cezpoľný, adj. - cross country
(Czech: přespolní)

cezpoľný beh - cross country run (race)

cintorín, -a, m. - cemetery
or cinter
(Czech: hřbitov)

cmar, -u, m. - buttermilk
(Czech: podmáslí)

cmiter, -a, m. - cemetery
cmiter, cinter, cintor, hrobitov
(Czech: hřbitov)

cnieť sa, dur. - to be lonesome, to feel lonesome
cnieť sa - stískať sa
(Czech: stýskat se)

Cnie sa mi. - I feel lonesome.

Č

čapi, particle - nearly, almost, probably, maybe
čapi - skoro, takmer, asi
(Czech: skoro, téměř, asi)
Veď je čapi pol roka doma. - He's been home for half a year.
Má čapi dvadsaťpäť rokow. - He's probably 25 years old.
čarbať, -e, -ú, dur. - to scribble
čarbať - čiarať, čmárať
(Czech: čmárat)
Čarbe po papieri. - He scribbles on the paper.
(Nečitateľne píše).
čečina, -y, f. - branches from evergreens
(Czech: větvičky z jehličnatých stromů)
čerešňa, -ne, pl. -šní/-šien, f. - cherry tree
(Czech: třešně)
čipka, -y, f. - lace
(Czech: krajka)
čkať, čkať sa, -čká, -čkajú, dur. - to hiccup
(Czech: škytat)
dieťa čká - the child has the hiccups
čoskoro, adverb - soon, in time
(Czech: záhy, brzy)
Čoskoro sa zbadalo, že nevedel nič. - Soon it was found out that he didn't know anything.
čudný, adj. - unusual, strange, odd
čudný - divný, zvláštny, neobyčajný
(Czech: divný, zvláštní, neobyčejný)
čudovať sa, -je, -jú, dur. - to wonder at, to be surprised
čudovať sa - divit sa
(Czech: divit se)
Sám sebe sa čuduje. - He's surprised at himself
čuť, čuje, čujú, dur. - to hear
(Czech: slyšet)

D

dačí, -ia, -ie, possesive pronoun - someone's, somebody's
dačí - nieči, voľačí
(Czech: něčí)

dačo, indef. pronoun - something
dačo - voľačo, niečo
(Czech: něco)
dajaký, indef. pronoun - some
dajaký - nejaký
(Czech: nějaký)
dajaký človek - someone
dajaké peniaze - some money
dážď, -a, m. - rain
(Czech: dešť or déšť)
debna, -y, f. - box, crate
(Czech: bedna)
dedina, pl. dedín, f. - village
(Czech: vesnice)
dedinčan - vesničan - villager
dedinčanka - vesničanka - villager
dengľavieť, -ie, -ejú, dur. - to weaken, to slacken
dengľavieť - slábnuť,
ochabovať,
citlivieť
(Czech: slábnout, chabnout)
dengľavý, adj. - weak, slack, feeble
dengľavý - slabý, chorľavý
(Czech: chabý, slabý)
deťúrence, -niec, n. - children
deťúrence - deti
(Czech: děti)
dlhovať, -uje, -ujú, dur. - to owe
(Czech: dlužit, být dlužen)
diaľ, -le, f. - great distance
diaľ - diaľka, diaľava
(Czech: dálka)
dneskajší, adj. - today's
(Czech: dnešní)
dneskajšie noviny - today's paper
dnu, adv. - inside (motion)
(Czech: dovnitř)
idem dnu - I'm going in
dokiaľ, adv. - as long as
(Czech: dokud)
doposiaľ, adv. - so far, up to now, up to this time
(Czech: doposud)
dosiaľ, adv. - so far, up to now, until now, still
(Czech: dosud)
dvercia, -riec, n. - gate
dvercia - dvierka, vrátka
(Czech: dvířka, vrátka)
zahradné dvercia - garden gate
doň - doňho, do něho
(Czech: do něho

F

fajčiť, dur. - to smoke
(Czech: kouřit)
On fajčí fajku. - He smokes a pipe.
fľoch, -u, m. - glance
(Czech: zběžný pohled)
fľochnúť, -ne, -nú, pct. - to glance (at)
(Czech: zběžně se podívat)
fuzáň, -a, or fuzáč, -a, m. - long-beard
(Czech: vousáč)
fúz, -a, m. - beard, mustache
(Czech: vous)

G

gajdoš, -a, m. - bagpiper
(Czech: dudák)
gajdy, gen. gájd, f.pl. - bagpipe
(Czech: dudy)
gániť, -ni, -nia, dur. - to look askance
(Czech: nepřátelsky se dívat, špatně se tvářit)
Gánil k stolu, kde sedeli hostia. - He looked askance toward the table where the guests were sitting.
gánivý, adj. - frowning, sullen
gánivý - zamračený, nahnevaný, chmurný
(Czech: zamračený, rozzlobený
glej, -a, m. - glue
(Czech: klíh, lep, lepidlo)
guľa, -e, f. - ball, globe
(Czech: koule)
gúľať, -a, -ajú, dur. - to roll
(Czech: koulet)

hamovať, -uje, -ujú, dur. - to brake, to put on the brake
(Czech: brzdit)
Strojvodca hamuje vlak. - The engineer brakes the train.
hamovka, f. - brake
(Czech: brzda)
hárok, -rku/-rka, m. - sheet (of paper)
(Czech: arch)
hárok papieru - sheet of paper
hárok známok - sheet of stamps
hja, interjection - oh well
povzdychnutie, povzdych, rezignácia, irónia, zdôraznenie výpovede)
Hja, vojna je vojna. - Oh well, war is war.
hladný, adj. - hungry
(Czech: hladový)
Som hladný. - I'm hungry.
hĺbať, -a, -ajú, dur. - to think of, to reflect upon
(Czech: přemýšlet)
Hĺba o vážnych veciach. - He is thinking of serious things.

hĺbavec, -a, m. - thinker
- človek, ktorý rád hĺba
(Czech: hloubavý člověk)
hmla, gen. pl. hmlí/hmiel, f. - fog
(Czech: mlha)
Všetko bolo zakryté hustou hmlou. - Everything was covered with dense fog.
hoc, hoci, conjunction - although, even though
- trebárs, bárs, i keď, čo aj, nech aj
(Czech: třebaže, i když, ačkoli(v), třebas)
Stále pracoval, hoci mal peňazí dost. - He worked all the time, even though he had enough money.

hocičo, hoccčo, indef.pronoun - anything
- čokoľvek
(Czech: cokoli(v)
Môžeš mu poslať hocičo. - You can send him anything.
hicikam, adv. - anywhere
- kamkoľvek, hocikde, barskde
(Czech: kamkoli(v)
Môžete ísť hocikam. - You can go anywhere.

hocikde, adv. - anywhere, everywhere
- kdekoľvek, bárskde, na ktoromkoľvek
(Czech: kdekoli(v)
Hocikde bolo vidieť ovocné stromy. - You could see fruit trees just about everywhere.
hocikedy, hockedy, adv. - anytime
- kedykoľvek, barskedy,
(Czech kdykoli(v)
Já som to ochotný urobiť hocikedy. - I'm willing to do it anytime.
hocikoľko, hockoľko, adv. - any quantity, any amount, a lot
- koľkokoľvek, ľubovoľné množstvo, veľa
(Czech: jakékoliv množství)
Starostí má hockoľko. - He has lots of worries.
hocikto, hockto, indef. pronoun - anyone, anybody
- hociktorý človek, bárskto, ktokoľvek
(Czech: kdokoli(v)
Takú vec hocikto neurobí. - Not everybody would do such a thing.
hociktorý, indef. pronoun - anyone, anybody
-ktorýkoľvek, barsktorý
(Czech: kterýkoli(v), leckterý)
Hociktorý z nás tam môže ísť. - Anyone of us can go there.
hoľa. -le, pl. gen. hôl/holí,f. - mountain above tree line
Vetrné hole
Martinské hole } - names of mountains in Slovakia
Kráľova hoľa
hompáľať, -a, -ajú,dur. - to swing
- kývať, kolísať, kĺátiť z boka na bok, hompáľať sa
- kývať sa, kolísať sa, kĺátiť sa z boka na bok
Nehompálaj tými nohami! - Quit swinging your legs!
hotovizeň, -zne, f. - cash
- hotovosť
(Czech: hotovost)
Má na 100.000 Kčs hotovizne. - He has 100,000 Kčs cash.
hrab, -a, m. - ironwood (corpinus betulus)
(Czech: habr)
hrabový, adj. - ironwood
(Czech: habrový)
hrabové lesy - ironwood forests
hrdúsiť, -i, -ia, dur. - to choke, to strangle
- škrtiť
(Czech: rdousit, škrtit)

hrdza, -e, f. - rust
(Czech: rez)
rozožratý hrdzou - rusted through, eaten by rust

CH

chalan, -a, m. - a naughty boy, rascal, rogue
- nezbedník, darebák, pobehaj (refers to juveniles)
(Czech: nezbeda, dareba)

I

iba, part. - only, merely, just
- len, len čo
(Czech: jen, jenom, jen co)
Všetky panny tancovali, iba jedna stála. - All the girls, except one, were dancing.
Iba Jano tam bol. - Only John was there.
Iba som prišiel a už ma vyháňáte. - I hardly got here and you are telling me to go.
iba ak, conjunction - only if
- len ak
(Czech: jenom jestli)
Nemusíte prísť, iba ak budete mať čas. - You don't have to come, come only if you have the time.
iba keď, conjunction - only when
(Czech: jen(om) když)
Vrátil sa, iba keď utratil peniaze. - He returned only when he spent the money.
ibaže, conjunction - only
- lenže
(Czech: jenže, jenomže)
idúcky, adv. - going, walking
- idúc, za chôdze
(Czech: při chůzi)
"Učiť sa treba do smrti", povedal idúcky. - "You've got to learn all your life," he said while walking.

ich (after prepositions: nich)- them
gen. & acc. of the pronoun: oni
(Czech: jich (gen), je (acc.)
Vidím ich dobre. - I see them well.
Bojím sa ich. - I'm afraid of them.
To mám od nich. - I've got that from them.
im, dat. plural - to them
of pronouns on, ona, ono
(after preposition: nim)
(Czech: jim)
Dajte im chleba. - Give them some bread.
Ideme k nim. - We're going over to their place.
ináč; inak; inakši, adv. - otherwise, in some other way, differently
(Czech: jinak)
Ináč robí a ináč hovorí. - He says one thing and does another.
On je ináč dobrý človek. - Otherwise he is a good man.
Počkaj, však ty budeš spievať ináč. - Just wait, you're going to sing a different tune.
inakší, -ia, -ie, adj. - (an)other (type)
- nie takyto, odlišný
(Czech: jiný)
Já nechcem také veci, aké máš ty; já chcem inakšie. - I don't want the same things that you have, I want other things.
inam, adv. (motion) - to some other place
inde, adv. (place) - some other place, somewhere else
On šiel inam. - He went some other place (somewhere else).
Ty si musel položiť tu knihu inde. - You must have put that book somewhere else.
ísť, dur. - to go
ide, idú, iď!, choď!, poď!, išlo; nejsť, nejde, nejdú, nechoď, nesiel; pôjde, pôjdu

J

ja, pronoun - I
gen. mňa, ma
dat. mne, mi
acc. mňa, ma
loc. o mne
instr. so mnou

jeseň, -ne, f. - fall; autumn
(Czech: podzim)

K

kade, adv. - where, which way
- kadiaľ
(Czech: kudy)
Kade pôjdeš? - Which way will you take?
kadesi, adv. - some way (through)
- neznámym smerom
(Czech: někudy)
Kadesi ušiel, ale neviem kade. - He ran away somehow, but we don't know which way he took.

kde; kde- - where
prefix: any-, some-

(Czech: kde)
kdečo - anything
kdekto - anyone
kdejaký - any kind of
kdekade - (through) anywhere
kdekoľvek - anywhere
kdektorý - anyone
kdesi - somewhere
kdeže - far from it, not at all
kde-tu - here-there
keby, conj. - if, in case
(Czech: kdyby)
Keby to aj bolo hotové, i tak nám to nepomôže. - It wouldn't help us even if it were ready.
kedy, adv. - when
- kedykoľvek - (just) any time
(Czech: kdy, kdykoli(v)
kedže, conj. - because, since
- lebo, pretože
(Czech: protože)
Kedže bola nedeľa, všetci mali sviatočné šaty. - Since is was Sunday, they all were dressed in their Sunday's best.

Kedže sa to týka nás všetkých, navrhujem... - Since this concerns all of us, I propose...
koľko, pron. - how much, how many
koľkokoľvek - any(amount), how many times
koľkokrát - any(number of times), how many times

koľko ráz - any(number of times)
koľkoraký - how many different kinds

kýže, káže, kéže, interr.pron.- what (kind)
emphatic form of aký, aká, aké
(Czech: jaký, jaká, jaké)

L

laba, gen. pl. láb, f. - paw
(Czech: tlapa)
ľaľa, interj. - look!
(Czech: podívej(te) se, hele, koukej(te) se
linajka, f. - line
- vodorovná čiara
(Czech: linka)
linajkový, adj. - lined, ruled
(Czech: linkovaný)
linajkový zošit - lined pad
ľúbiť, -i, -ia, dur. - to love
- milovať, mať rád
(Czech: milovat, mít rád)
Ja ľúbim Anku. - I love Ann.
Ona veľmi ľúbi paradajky. - She loves tomatoes very much.
ľúbiť sa - to like, to appeal to
- páčiť sa
(Czech: líbit se)
To sa mi ľúbi. - I like that.
Cudzie mesto sa mu ľúbilo. - He liked the foreign city.
luhár, m. - liar
- cigáň, klamár
(Czech: lhář)
luhanina, f. - lie
- lož, klam
(Czech: lež)

M

macať, -ia, -ajú, dur. - to feel, to fumble, to finger
- ohmatávať
(Czech: hmatat)
mačka, f. - cat
(Czech: kočka)
mača, gen. mačaťa - young cat

masť, -i, f. - lard, fat
(Czech: sádlo)
mädliť, -í, -ia, dur. - to crumble (between the fingers), to roll out
(Czech: drobit)
mlkvieť, -ie, -ejú, dur. - to be silent
(Czech: mlčet)
mlkvota, -ie, -ejú, dur. - silence, taciturnity
(Czech: mlčenlivost, zamlklost)
mlkvy, adj. - silent, taciturn, discreet
(Czech: mlčenlivý)
mlzť, mlzie, mlzú, mlzol, dur.- to suck
- cmúľať, cumlať, cicať
(Czech: cucat, dumlat)
Dieťa mlzalo palec. - The child was sucking his thumb.
môžbyť, particle - it's possible
- je možné, môže byť, možno
(Czech: je možné; možná)
Môžbyť, že tam odpoludnia bude. - It's possible that he'll be there in the afternoon.
mrzkáň, -a, m. - an ugly person
(Czech: ošklivec)
mykať (sa), dur. - to twitch, to jerk, to pull
- trhať (sa), šklbať
(Czech: cukat (se), trhat, škubat

N

nacelkom, adv. - quite, wholly, entirely, completely
- celkom, úplne
(Czech: celkem, docela, úplně, naskrz
načahovať sa, dur. - to stretch
načiahnuť sa, pct.
(Czech: natahovat se)
načim - it is necessary, needed
- treba
(Czech: třeba)
Tak mu načim! - It serves him right!
načúvať, -a, dur. - to listen to s.o. or s.t.
(Czech: naslouchat)

nađalej, adv. - henceforth, hereafter, onward(s)
(Czech: nadále)
Ostal nađalej tým čím bol. - He remained the same.

nadžgať (sa), pct. - to fill up, to cram, to stuff
nadžgávať (sa), dur.
- napchať, natlačiť, naplniť
(Czech: nacpat, namačkat, naplnit)
Noviny sú nadžgané frázami. - The newspaper is crammed with phrases.

najedovať (sa), pct. - to get mad (angry) at s.o. or s.t.
(Czech: rozlobit (se)
Vy ste sa na mňa najedovali bez príčiny. - You got angry at me without any reason.

najtiaž, adv. - the most difficult, the hardest
- najťažšie
(Czech: nejtíž(e)
Najtiaž začať. - The most difficult thing is the beginning.

Angličtina mu ide najtiaž. - English is the hardest for him.

naozaj, part. - truly, indeed, really
- vskutku, skutočně
(Czech: opravdu, skutečně)
Marka bola naozaj krásne dievča. - Mary was truly a beautiful girl.

naozajstný, adj. - real, true
- skutočný, opravdivý
(Czech: skutečný, opravdový)
Vyzeral ako naozajstný vojak. - He looked like a real soldier.

napokon, adv. - finally, last of all; after all
- naostatok, nakoniec
(Czech: nakonec)
Napokon sa ozval predseda. - Finally the chairman started to speak.

naporúdzi, adv. - on hand, handy, in sight
- po ruke, k dispozícii, napohotove
(Czech: po ruce)
Nemal ani noža naporúdzi. - He didn't even have a knife handy.

nateraz, adv. - now, at this time
- v tomto čase, teraz
(Czech: teď)
Býva tu nateraz šesť ľudí. - At this time there are six people living in here.

navôkol, adv. - round, around
- dookola, naokolo
(Czech: dokola, kolem, okolo)
Jano sa obzeral navôkol. - John looked around.
nebárs, adv. - not much
- neveľmi, nie veľmi
(Czech: ne moc)
Nebárs hovoril o svojej rodine. - He didn't like to talk much about his family.
nenačim, - it's not necessary
- netreba
(Czech: není potřeba, netřeba)
Jemu nenačim nič. - He doesn't need a thing.
neogabaný, adj. - shabby, ragged; clumsy
- zle oblečený; nešikovný, farbavý
(Czech: otrhaný; neohrabaný)
Nemal by tu sedieť taký neogabaný. - He should not sit here so shabbily dressed.
Neogabane si sadol za stôl.- He sat down clumsily at the table.

nepočuvný, adj. - disobedient
- neposlušný
(Czech: neposlušný)
nepočuvné dieťa - disobedient child
neskorý, adj. - late
- pozdný
(Czech: pozdní)
neskorý príchod - late arrival
neskorý mráz - late frost
neskoro. comp.:neskôr, adv. - late
- neskoršie
(Czech: pozdě)
nevdojak, adv. - unintentionally, involuntarily
- nechtiac, bez úmyslu, nebadane
(Czech: nevolky)
nevdojaký, adj. - unplanned, unintentional involuntary
- mimovoľny, neumyselný
(Czech: neúmyslný, neumyselný)
nevdojaký príchod - unplanned arrival
Nikto nedozvie sa o tom nevdojakom rendez-vous. - No one will learn about that unplanned rendez-vous.
nevedno, adv. - it is not known
- nevie sa, nie je známe
(Czech: neví se, není známo)
Nevedno, čo tam robil. - It isn't known what he did (was doing) there.

nezaveľa, adv.
- onedlho, zanedlho, nezadlho; málo, neveľa
(Czech: zanedlouho; málo, ne moc)
Nezaveľa sa ožením. - I'll marry soon.
Dala mu polievky, ale nezaveľa. - She gave him some soup, but not much.
nežičlivý, adj.
- neprajný; envious; grudging, unfriendly
(Czech: nepřející)
nežičlivý človek - envious person
nežičlivá doba - unfriendly times
nohavice, -víc, pl. f. - pants
(Czech: kalhoty)

o

obďaleč, adv. - a little way off; afar, at a distance
prep. w. gen.
(Czech: opodál)
Sadol si obďaleč neho. - He seated himself at a distance from him.
obďalečný, adj. - (more) distant
- ďalej sa nachádzajúci, vzdialenejší, obďalší
(Czech: vzdálenější)
Na obďalečnom kopci stála chalupa. - There was a house standing on a distant hill.
obkolesiť, pct. - to surround, to besiege
obkolesovať, dur.
- obklopit, obklúčiť
(Czech: obklíčit, obklopit)
Vojsko obkolesilo mesto. - The troops surrounded the city.
Dolný Hrádok je obkolesený lesmi. - Dolny Hradok is surrounded by forests.
oblysnúť, pct. - to illuminate, to light up
- oblysknúť, osvietiť
(Czech:osvítit)
Slnko oblyslo krajinu. - The sun lit up the countryside.
očistom, adv. - seemingly (to give the appearance of...)
- navonok, naoko, zdanlivo
(Czech: naoko, zdánlivě, navenek)
Dohováral som mu len tak očistom. - I reproached him, just pretending (I gave the appearance of reproaching him.)

odbudnúť, pct. w. gen. - to decrease, to diminish, to decline, to wane
- ubudnúť, zmenšiť sa
(Czech: ubýt)
Odbudlo mu ťažkostí. - His difficulties decreased.
odbudnutý mesiac - waning moon
odbudnúť, -ne,-nú, pct. - to perform, to execute to accomplish, to carry out, to do, to expedite
- vykonať, urobiť, odbaviť
(Czech: vykonat, udělat, odbavit)
odbudnúť skúšku - to pass the exam
odbudnúť návštevu - to pay a visit to
odinakiaľ, adv. - from somewhere else, from some other place
(Czech: odjinud)
odkade, asv. - from where
- odkiaľ, z ktorého miesta (strany)
(Czech: odkud)
odkiaľ, adv. - from where
- odkade, z ktorého miesta (strany)
(Czech: odkud)
On vie, odkiaľ vietor fúka. - He knows from where the wind blows.
odľud, -a, m. - recluse, solitary man
- nespoločenský človek, samotár
(Czech: samotář)
odrazu, adv. - suddenly, all at once
- zrazu, náhle, nečakane
(Czech: najednou, náhle, nečekaně)
Odrazu zaznel výstrel. - Suddenly a shot was heard.
odtade, adtadiaľ, adv. - from there
- odtiaľ
(Czech: odtamtud)
On je odtadiaľ. - He's from there.
odteraz, adv. - from now
(Czech: od nynějška (colloq.: od teďka)
odtiaľto, adv. - from here
(Czech odtud)
okabátiť, pct. - to deceive, to swindle, to cheat, to trick, to dupe
- oklamať, ošudiť, podviesť
(Czech: oklamat, ošidit, podvést)
Okabátil ma o poslednú korunu. - He cheated me out of my last crown.

omariť, pct.
- oslabiť, unaviť
(Czech: oslabit, unavit) - to weaken, to tire, to exhaust, to fatigue

omínať, dur.
- tlačiť, byť nepohodlný
(Czech: tlačit) - to pinch

Omína ma topánka. - My shoe is too small (tight).

onakvý, adj.
- iný, inakší, onaký
(Czech: onaký, jiný; slušný, lepší) - other; better

oneskoriť sa, pct.
- prisť niekam neskoro, zmeškať
(Czech: opozdit se) - to be late

Radšej prísť včaššie, ako sa oneskoriť. - It's better to come early than late.

ozaj, part.
- skutočne, vskutku, naozaj
(Czech: opravdu, doopravdy, vskutku) - truly, indeed, really

Anička bola ozaj pekné dievča. - Ann was truly a beauty.

ozajstný, adj.
- skutočný, opravdivý, naozajstný
(Czech: skutečný, opravdový; pravý) - real, true, genuine

ozruta, f.
- obluda, obor
(Czech: obluda; obr) - monster, giant

ozrutný,adj.
(Czech: obří) - gigantic

P

palica, f.
(Czech: hůl) - stick, staff; cane

hokejka - hokejová palica - hockey stick

golfová palica - golf club

pančucha, g.pl. pančúch, f.
- štrimfľa
(Czech: punčocha) - sock; stocking

platňa, -ne, f
(Czech: deska; plotna) - plate; cooking stove top

gramofónová platňa
(Czech: gramofonová deska) - phonograph record

pleso, n. - mountain lake
(Czech: horské jezero)
počas, prep.gen. - during
(Czech: během)
počas vojny - during the war
podeň - under him, under it
- pod něho
(Czech: pod něj, pod něho)
pokade, adv. - as far as
(Czech: pokud)
pokiaľ, adv. conj. - as far as, as long as
(Czech: pokud)
Pokiaľ viem - As far as I know.
Pokiaľ sa má dobre. - As long as he is O.K.(fine)
odkiaľ - pokiaľ - from where to where
poludňajší,-ia, -ie, adj. - noon
(Czech: polední)
poludňajšia prestávka - noon break
popozajtra, adv. - two days from now
(Czech: popozítří)
pozajtra, adv. - day after tomorrow
(Czech: pozítří)
posediačky, adv. - (in)sitting (position)
(Czech: sedě, vsedě)
postojačky, adv. - (in)standing (position)
(Czech: stoje, vstoje)
posúriť, -i, -ia, pct. - to push
- postrčiť, posotit
(Czech: postrčit)
pošušky, adv. - in a whisper
- pošepky
(Czech: šeptem)
Povedz mu to pošušky. - Tell him that in a whisper.
(whisper that to him)
potiaľ, potiaľto, adv. - up to here, up to this place
- sem, k tomuto miestu
(Czech: potud)
Urob to až potiaľto, po tento strom. - Make it all the way to here, to this tree.
poväčšine, adv. - mostly, for the most part, as a rule, largely
(Czech: většinou)
Povačšine sú tam listnaté lesy. - There are deciduous forests mostly.
povedzme, part. - let's say
(Czech: řekněme)
povraz, -u, m. - rope
(Czech: provaz)

pozajtre/pozajtra, adv. - day after tomorrow
   pozajtrajší, adj.
   (Czech: pozítří)
pozdĺž, prep. w. gen. - along; lengthwise
   (Czech: podél)
   Pozdĺž potoka rástli vŕby. - There were willows growing along the creek.

preň - for him
   - pre něho, preňho
   (Czech: pro něj, pro něho)
prezerať, dur. - to have a look at, to view, to examine
   (Czech: prohlížet)
pŕhľava, f. - nettle
   - žihľava
   (Czech: kopřiva)

R

rátať, dur. - to count, to calculate
   - počítať
   (Czech: počítat)
raž, -i, f. - rye
   ražný, adj. - rye
   (Czech: žito)
   ražný chlieb - rye bread
robota, gen.pl. robot - work (manual)
   (Czech: práce)
robotník, m. - worker
   robotníčka, f. - worker (female)
   (Czech: dělník, dělnice)
robotný, adj. - industrious
   (Czech: pracovitý)
ruja, -e, f. - rut, rutting season
   (Czech: říje)

S

sejací stroj, m. - drill (for planting)
   (sekačka)
   (Czech: secí stroj)
servus (greeting) - hi there
   (Czech: nazdar)

skade, skadiaľ, adv. - from where
(Czech: odkud)
Skadiaľ ste? - Where are you from?
skadekoľvek, adv. - from anywhere
(Czech: odkudkoli(v)
skorý, adj. - early
(Czech: raný, časný)
skoré zemiaky - early potatoes
skôr, skorej, adv. - rather
- radšej
(Czech: raději)
Skôr by som išiel domov, ako sedieť tu. - I'd rather go home than sit here.
smäd, m. - thirst
(Czech: žízeň)
smädiť, smädí (w. acc.) - to be thirsty
(Czech: mít žízeň)
Smädí ma. - I am thirsty.
soľnička, f. - salt shaker, saltcellar
(Czech: slánka)
somár, -a, m. - donkey; mule
(Czech: osel, mezek; hlupák)
späť, naspäť, adv. - back
(Czech: zpět, nazpátky)
spod, prep. w. gen. - from under
(Czech: zpod)
spod stola - from under the table
spola, adv. - (in) halt
(Czech: napůl)
Bol spola zmrzlý. - He was half frozen.
sťa; sťaby, conj. - as if
(Czech: jako, jako by, jakby, adv.)
Išiel sťa opilý. - He walked like a drunk. (He walked as if he were drunk)
stolár, m. - cabinetmaker
(Czech: truhlář)
stolička, gen. pl. stoličiek - chair
(Czech: židle)
súriť, pct. - to push
- sotiť
(Czech: strčit, odstrčit, srazit někoho někam)
Súril ho do priekopy. - He pushed him into a ditch.

Š

šiator, gen. -tra
loc. -tri
Pl. -tre
(Czech:stan) - tent

šijací, adj.
(Czech: šicí) - sewing

šijací stroj - sewing machine

širák, m.
(Czech: klobouk) - hat

šopa, gen. pl. šôp
(Czech: kůlna) - shed, shelter; shanty

švacnúť, -ne, -nú, pct.
- praštiť, uhodiť
(Czech: praštit, uhodit) - to hit, to strike

T

t.j. - to jest
(Czech: tj.) - that is

t.m. - tohto
(Czech: tj.) - this month

t.r. - tohto/toho roku
(Czech: t.r.) - this year

ta, adv.
- tam
(Czech: tam) - there

táčky, gen. -čok
(Czech: kolečko, trakař) - wheelbarrow

tade; tadiaľ, adv.
(Czech: tamtudy) - through there

Ja som tiež tade išiel. - I went through there, too.

tak isto
i takisto, adv.
(Czech: stejně, adv.) - in the same way

On to robí tak isto. - He does it the same way.

takmer, part.
(Czech: skoro, skorem, téměř) - almost, nearly, practically

On poznal takmer všetkých. - He recognized almost everyone.

taký; taký istý, pronoun - such, like that

taký ... ako - such as

niečo takého - something like that, of that sort
(Czech: takový)

tam, adv. - there
(Czech: tam)
- tamže - also there
- tamdnu - there inside (motion)
- tamdolu - down there (motion)
- tamtade - through there (motion)
- tamvon - out there (motion)
- tamodtiaľ - from there (location place)
- tamhľa - over there

tanier, m. - plate
(Czech: talíř)

ťava, pl. tiav, f. - camel
(Czech: velbloud)

teraz, adv. - now
(Czech: teď)

tiež, part. - also, too
(Czech: taky, též)
Tiež mám auto. - I have a car, too.

toľko - so much, as much
(Czech: tolik)

toľký, dem. pronoun - so big
(Czech: tak velký)
raz toľký - twice as big
Vonku stál pes toľký ako teľa. - There was a dog standing outside as big as a calf.

tovar, m. - goods
(Czech: zboží)
spotrebný tovar - consumer goods

tovarový, adj. - goods
tovarová výroba - manufacture

továreň, f. - factory

traja, num. anim. masc. form - three
- tri
(Czech: tři)
traja vojaci - three soldiers
traja studenti - three students

U

uhol, m. - angle
(Czech: úhel)

uhoľ, m. - coal
- uhlie
(Czech: uhel, uhlí)

ujčiná, gen.-ej, pl. -né - aunt
(Czech: teta)

ujec, m. - uncle
(Czech: stryc)
útorok, -a, m. - Tuesday
(Czech: úterý)

V

vačok, gen. vačku, m. - pocket
(Czech: kapsa)
vari,var, part. - perhaps
- možna, azda, hádam, snad
(Czech: snad)
Ja som ho nevidel vari - I haven't seen him perhaps
päť rokov. for five years.
veľa, adv. - much,many, a lot
- hodne, mnoho
(Czech: hodně, mnoho, moc)
veľa ľudí - many people
vodič, m. - driver
vodička, f.
(Czech: řidič)
vojna, gen. pl. vojen, f. - war
(Czech; válka)
vojnový, adj. - war
(Czech: válečný)
vojnový materiál - war material
voľačí, -ia, -ie - someone's; somebody's
(Czech: něčí)
voľajaký - some kind
(Czech: nějaký)
Sl. Cz.
voľakade - někudy - some way (motion)
voľakde - někde - somewhere
voľakto - někdo - someone
voľaktorý - některý - someone
voľačo, pron. - something
- dačo, čosi, niečo
(Czech: něco)
vrecko, gen.pl. vreciek - pocket
(Czech: kapsa)
vreckovka, f. - handkerchief
(Czech: kapesník)
výhovorka, f. - excuse
(Czech: výmluva)
On má na všetko výhovorku. - He has an excuse for
everything.
vyžmýkať, -a, pct. - to wring; to squeeze
(Czech: vyždímat)

zabrýzgať, -a, pct. - to dirty, to soil
- zamazať, zašpiniť
(Czech: zamazat, zašpinit)

zábudlivý, adj. - forgetful
(Czech: zapomnětlivý)

zábudlivosť, f. - forgetfulness
(Czech: zapomnětlivost)

zabudnúť, -ne, -nú, pct. - to forget
zabudol, part.
zabúdať, dur.
(Czech: zapomenout, pct.,
zapomněl, part.,
zapomínat, dur.)

za horúca, adv. - hot, torrid; without delay
(Czech: za horka)

Kuť železo za horúca. - To strike while the iron is hot. (Or to shape the iron while it's hot, to get the best out of a situation, to act at the proper time).
(Využiť vhodnú situáciu, vhodné podmienky)

zahovoriť, pct. - to introduce a new topic, to change the subject
- zahovárať, dur.
(Czech: zamluvit, pct.,
zamlouvat, dur.)

zaiste, adv. - surely, certainly
(Czech: zajisté)

Zaiste bude už doma. - He will certainly be home by now.

zakaždým, adv. - every time
(Czech: pokaždé)

zakiaľ, adv. - as long as, while; till, until
- kým, dokiaľ, dokiaľ nie
(Czech: dokud)

Sadnime si, zakiaľ nie je všetko obsadené. - Let's sit down while there are some seats.

zavčerom, adv. - day before yesterday
- predvčerom
(Czech: předevčírem)

zaveľa, adv. - a long time; a lot, a good deal
- dlhý čas, dlho
(Czech: dlouho)

Čakal som ťa zaveľa. - I was waiting for you a long time.

Zaveľa krvi stratil. - He lost a lot of blood.

zavše, adv. - z času na čas, kedy-tedy, občas Czech: občas)	-	now and then, from time to time, occasionally
Zavše ho vidím stáť u kostola.	-	I see him standing by the church now and then.
zdnu, adv. - z vnútra, zdnuka (Czech: zevnitř)	-	from the inside
Dvere boli zamknuté zdnu.	-	The door was locked from the inside.
zemeguľa, f. (Czech: zeměkoule)	-	globe (earth)
zemiak, m. (Czech: brambor)	-	potato
zo, z, particle - asi, približne, zhruba, okolo	-	about, approximately
zo dva dni	-	about two days
zo-,z-, prefix (Czech: se-, s-)	-	
Sl. Cz.		
zoskočiť - seskočit	-	to jump down
zostavieť - sestárnout	-	to grow old
zotlieť - setlít	-	to rot
zraz - sraz	-	meeting
zväzok - svazek	-	volume; bundle
zopár, indef. num. - malé množstvo, niekoľko, pár (Czech: pár)	-	a few
Napísal zopár riadkov.	-	He wrote a few lines.

Ž

žeravý, adj. (Czech: žhavý)	-	hot
žeriav, m. (Czech: jeřáb; pták or stroj)	-	crane (bird or equipment)